Ao. 1820.] [No. 28.

Bataviasche Courant.

ZATURDAG, *den* 8*den* JULI, 1820.

BENOEMINGEN.

Tot fiskaal bij den raad van justitie te Sourabaija, het lid in dien raad, de heer *J. C. Schmidt.*

Tot lid in den raad van justitie te Sourabaija, de heer *M. Halewijn*, gewezen resident van Timor.

Tot lid in de algemeene rekenkamer, de heer *J. Bik*, thans kassier van het vendu-kantoor.

Tot kassier bij het vendu-kantoor te Batavia, de heer *J. van der Ven.*

Tot assistent resident te Sourabaija, de heer *F. H. Smulders*, thans secretaris te Passarouang.

Tot secretaris bij den resident te Passarouang, de heer *B. C. Verploegh*, thans secretaris te Pekalongan.

Tot secretaris bij den resident te Pekalongan, de heer *J. W. Boers*, thans 2de boekhouder bij het kommissariaat van marine.

Tot secretaris bij den resident te Cheribon, de heer *J. J. V. Valckenaer*, thans hoofdkommies bij de hoofd-directie van financien.

Tot hoofdkommies bij de hoofd-directie van financien voor het 4de departement, de heer *M. Halewijn, jr.* gewezen kommies ter generale secretarie, laatst in kommissie naar Timor.

Tot 2de boekhouder bij het kommissariaat der marine, de heer *W. C. R. Roentgen.*

MILITAIRE
AANSTELLINGEN EN PLAATSINGEN.

Bij het Regement inf. van linie no. 18.

De 1ste luitenant *H. G. Roomé*, à la suite.

Bij het Bataillon infanterie no. 20.

De 2de luitenant *C. Ebhardt.*

Bataillon infanterie no. 26.

Tot kapitein, de 1ste luitenant van het 22ste bataillon infanterie *J. C. H. von Saher.*

Korps Bengaalsche lanciers.

Tot kommandant, de luitenant kolonel *F. de Latour.*

Algemeen werf-depot.

Tot kapitein van kleeding, de kapitein van het regement infanterie no. 18, *G. Asmus.*

Voorts is op zijn verzoek, als een gevolg van de door hem bekomene wonden honorabel ontslagen de kapitein der artillerie *J. van der Ven.*

ZEE-TIJDINGEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Juni 30 — *schip Pamalang, J. Chappel, van Pakkalongan den 26sten Juni, passagier, de heer C. Keisslear.* — *schip Emile, L. Christensen, van Sourabaija den 19den dito.* — *Z. M. korvet De Zwaluwe, kapt. W. de Val, van Sourabaija den 23sten dito, passagiers, luit. koll. Halle, en eenige militairen.*

Juli 1 — *Eng. schip Stentor, T. Harries, van Liverpool den 12den Jan.* — *brik Hapsing, Tjoa Tiauw, van Rembang den 21sten Juni.*

— 2 — *brik Soendie, Lim Sianting, van Rembang den 25sten Juni.* — *brik Samarang, H. J. Wesselius, van Sourabaija den 8sten Juni.*

— 3 — *brik Ingsoen, Souw Tjenguwan, van Ternaten den 20sten Mei met een arrestant en 4 man.* — *brik Boeroeng, Said Hassan, van Pakkalongan den 24sten Juni.* — *Eng. schip Claudine, J. Welsh, van Port Jackson den 10den Mei, passagiers, de heer en mev. J. Rowe.*

— 4 — *Zr. Ms. kanonneer-boot no. 15, 1ste luit. T. H. de Gelder, van Sourabaija den 22sten Juni.* — *Kielligters no. 1 en 2, 1ste luit. G. A. Kraaij, van dito, den 14den Juni.* — *Kanonneer-boot no. 2, en Peniche, no. 2, 2de luit. J. F. Fisscher, van dito, den 14den Juni.* — *Kanonneer boot no. 3, en Peniche no. 1, 2de luit. . . . Flas, van dito, den 14den Juni.* — *Peniche no. 4, D. D. Gougas, van dito, den 22sten Juni.* — *korvet Ajax, 1ste luit. van Ginkel, van dito, den 28sten Juni met Z. M. troepen.* — *Amerik. schip Voltaire, D. McPherson, van Amsterdam den 11den Maart.* — *schip La Rosalie, J. W. Burslem, van Muntok den 20sten Juni, passagiers, de kommandant, officieren, en equipagie van Z. M. korvet Galathee, gestrand op de klip genaamd Karang Attje, op de kust van Banka, benevens de luitenants G. F. Kluppel, J. P. Keizer, J. Venema, en de heer H. G. Conrade.*

— 5 — *schoener Haphin, Tjeeng Sinko, van Koepang op Timor den 8sten Juni.*

Vertrokken.

Juli 2 — *brik Helena, J. Ross, naar Samarang.* — *brik Aglaija, E. Joseph, naar dito.*

— 3 — *Eng. schip Marquis of Hastings, D. Proodfoot, naar Bengalen.*

— 4 — *Maleidsche sala sala Boejang Slamat, Allij, naar Cheribon.* — *schip de jonge Anthonij, T. Azon Jacometti, naar Rotterdam, passagiers kapt.-luit. ter zee N. P. Bloemendaal, 1ste luit. ter zee Moolenaar.* — *brik Susanna Barbera, S. E. Badendijk, naar Cheribon.*

— 5 — *brik Experiment, H. Hooper, naar Sourabaija.*

— 6 — *Amerik. schip Nautilus, C. Pearson, naar China.* — *Eng. brik Penang, J. Bacon, naar Poloe-pinang.* — *brik Johanna, G. Martherus, naar Samarang.*

— 7 — *schip De Vrouw Helena, J. Marquizeaux naar de Golf van Persiën.* — *brik Maria Charlotta, J. L. Ten Bruggen Kate, naar Cheribon.* — *brik Elizabeth, S. Martens, naar Samarang, passagiers, A. L. Berghuis, J. Sohun.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. schip Tromp; fregatten van der Werff, Wilhelmina; korvetten Ajax, De Zwaluw, Anna Paulowna; hulk Nassau; kanonneer-booten No. 2 en 3, No. 11 en 15; penichen No. 1, 2 en 4; kielligters No. 1 en 2; schepen De Generaal De Kock, Zelima, Vrouw Maria, Johanna, Wilhelmina, Merrij, Pamalang, Emile, La Rosalie; brikken Adsistentie, Goanlie, Geertruida, Tweed, Goanhing, Fortuin, Jacoba Ambrosina, Jacoba Aletta, Hendrik, Pieternella, Hapsing, Soendie, Samarang, Ingsoen, Boeroong; schoeners La Modeste, Pamalang, Vongsien, Dacher, Swaluw, Haphien. — *Eng. schepen Mary, Recovery, Betzey, Mercury, Minerva, Jane, Stentor, Claudine; brikken Jane, Clementine, Guide.* — *Fransche schip La Louisa.* — *Portugeesche schip Concieçaõ.* — *Zweedsche brik Scileren.* — *Amerik. schepen Pactolus, Restitution, Voltaire; brikken Brazillian, Ceris.* — *Chineesche jonken Banseeng, Hingtaij, Tekfing, Hothaij, Thaijlai.*

SAMARANG.

Aangekomen.

Juni 25 — *Z. M. korvet Zwaluw, W. de Val, van Sourabaija, met Z. M. troepen.* — *Amerik. schip Bengal, F. Moriartii, van Batavia.* — *Chineesche brik Ingsoen, Souw Tjenguwan, van Ternate, passagiers, een arrestant en 4 soldaten van Maccasser.* — *Chineesche schoener De Hoop, Tjiesing, van Rembang.*

— 27 — *schip Hunter, W. Hodges, van Rembang.*

— 28 — *brik Cornelia, J. Fredrik, van Rembang.*

— 30 — *Eng. schip Claudine, J. Welsh, van Botanij-baai, passagiers de heer F. Rowe vrouw en jufv. Rowe.* — *brik Francina, de Parma, van Batavia, met Z. M. troepen, passagiers, de translateur Krijgsman en zoon.*

Vertrokken.

Juni 24 — *Chineesche chaloup Habgien, Ong Pinkie, naar Riouw en Malacca.* — *schip Emile, L. Christensen, naar Batavia.*

— 26 — *brik Indramaijoe, J. A. Lang, naar Japara.* — *brik Samarang, H. J. Wesselius, naar Batavia.*

— 27 — *Z. M. korvet Zwaluw, W. de Val, naar Batavia, met Z. M. troepen.*

— 28 — *Chineesche brik Ingsoen, Souw Tjinguwan, naar Batavia, passagiers, een arrestant en 4 soldaten van Maccasser.*

— 29 — *brik Adventure, W. Wijlie, naar Pakkalongang, Tagal, Cheribon en Batavia.*

— 30 — *Amerik. brik Hindu, N. Leech, naar Nederland.* — *schip Evertse, M. Voogd, naar Japara.* — *Amerik. schip Midas, F. Endicott, naar Nederland.* — *Eng. schip Claudine, J. Welsh, afgewezen van deze reede ingevolge het reglement der inkomende en uitgaande regten.*

Schepen liggende ter reede.

brikken Johanna Maria, Maxima, De Goede Voornemens; schoeners Pieter & Emma, Dorothea, Eliza; kotter Faire; chaloup De Vrouw Cateau. — *Engs. schepen Georgiana, Malabar.* — *Amerik. schip Endeavour.* — *Arab. schepen Fattal Rachman, Maria; brik Joseph; chaloup Cheribon.* — *Maleische brikken Sirle Doijong, De Goede Hoop.* — *Chineesche brikken Tjiensoen, Tiinghien, Hoope, Bianhong, Tjoangien; sala sala Passangan.*

SOURABAJIA.

Aangekomen.

Juni 26 — *schoener Fatalkair, Antonio Joseph, van Rembang den 22 Juni.* — *schip Jacoba, P. Aijlmar, van Samarang den 22 dito, passagiers, de heeren Jessen, Trail, Hunt en Rutter.*

— 27 — *schip Merie Oesman, Sech Said, van Amboina den 6 Juni.* — *schoener Haphin, Tjeen Sinko, van Timor Koepang den 5 dito, passagiers 6 Chineesen.*

— 30 — *schoener De Jonge Fredrik, F. Pefflorf, van Tjamplong den 28 Juni.*

Vertrokken.

Juni 25 — *schoener De Jonge Fredrik, F. Pefflorf, naar Banjermassier.*

— 27 — *Z. M. korvet Ajax, 1ste luit. van Ginkel, naar Batavia.*
— 29 — *schoener Molucko, T. Perti, naar Pakkalongang.*—*schoener Haphi, Tjeen Sinko, naar Batavia, passagier. 6 Chinezen.*—*schoener Lucifer, F. Watson, naar Passourouang.*
— 30 — *schip Merie Oesman, Sech Said, naar Grissee.*

Schepen liggende ter reede.

Z. M. korvetten Eclips, Eendragt; schoener Schildpad; kanonneer-booten No. 15, en No. 1; schepen Antonius Marinus, Maria Louisa, Johanna Frederika, Mastora, Experiment, Jacoba; brikken Amazoon, Willem Johan, Helen, Laidie Pontianak, Boeroong, De Hoop, Bobosalem, Anna, Recovery, Constantia, Flores; schoeners Rose, Sophia, Santa-fé, De Jonge Fredrik, Drake, Fatalkair; kotters Gemboliolie, De Goede Hoop.—*Engs. brik Alert.*—*Amerik. schepen Panther, Tyre.*—*Chinesche jonken Kimtaisoen, Inhap.*

BATAVIA, *den 7 Julij.*

Berigten van Celebes loopende tot het midden der maand Junij behelzen, dat aldaar toen alles rustig was. De koning van *Boni*, was nog niet te *Makassar* geweest, en schoon de tijdens het britsch-bestuur met dien vorst ontstane geschillen, dan ook nog niet uit den weg geruimd waren, was het echter twijffelachtig, of hij eenige dadelijkheden zou onderneemen, tegen het Nederlandsche Gouvernement, van hetwelk hij in vroegere jaren steeds een getrouw bondgenoot was.

EUROPA.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den 26sten November* 1819.

Ingevolge een besluit van Zijne Majesteit van den 25sten October, ouden stijl, is in Saratow een evangelisch consistorie opgerigt, tot hetwelk de gezamenlijke evangelische gemeenten (behalven de Leden der Moravische broedergemeente te in Sarepta) in de gouvernementen Saratow, Astrachan, Woronesch, Tambou, Rjasan, Pensa, Simbirsk, Kasan en Orenburg behooren. De Staatsraad *Reinholm* is tot President, en de Doctor in de Godgeleerdheid *Ignatius Fessler* tot Super-Intendent van dat Kollegie aangesteld, welke laatste naar Borgo, in Finland, vertrokken is, om er de priesterlijke wijding te ontvangen.

De valsche geruchten blijven hier bij voortduring, naar het schijnt, veel ingang vinden, doch men kan stellig verzekeren, dat er nooit minder over veranderingen en oorlogen te spreken is dan thans. Deze denkbeelden zijn alleen in hersenschimmige koppen, die in wanorden en omkeeringen hun geluk zoeken te maken, gevestigd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 16den December* 1819.

Men heeft hier tijding dat de Veldmaarschalk Prins *van Schwartzenberg* bijna geheel van zijne zware ziekte hersteld is.

De Baron *van Zuijlen van Nijevelt*, Minister der Nederlanden te Madrid, is den 3 te Weenen aangekomen.

De Augsburgsche *Algemeine Zeitung* maakt eene verklaring publiek van de Heeren *Arndt*, *F. G. Welker* en *L. T. Welker*, Professoren aan de Universiteit van Bonn, en deelt daarbij de onderstaande nota mede, die aan hen, den 13den Augustus laatstleden, door den Prins *van Hardenberg* werd gezonden en eenig licht verspreidt over hunne zaak:

„Het Ministerie van Politie heeft u reeds doen weten, Mijne Heeren, dat het verzegelen uwer papieren minder tot reden had een persoonlijk of bijzonder vermoeden tegen ulieden, dan wel een maatregel om te zekerder de demagogische pogingen te ontdekken; dat dus in deze volstrekt geen geregtelijk onderzoek of procedure tegen u te pas kunnen komen. Dit moet u gerust stellen; maar gij moet daaruit ook opmaken, dat al wat in verschillende vertogen door u is aangevoerd over de incompetentie der procedure, alsmede het protest tegen het openen der papieren van wegen eene administrative autoriteit, hier door wederlegd wordt."

WEENEN, *den 12 December.*

Eergisteren hebben de Gevolmagtigden der Staten van het Duitsche Bondgenootschap hunne vijfde conferentie gehouden. Op de dagen, dat er geene conferentie plaats heeft, zijn de Gevolmagtigden steeds in de onderscheidene comités, welke men genoemd heeft, om rapport uit te brengen over de aan hen toegezondene onderwerpen, werkzaam. Zoo hier als te Carlsbad heerscht de diepste geheimhouding omtrent den loop der onderhandelingen. Behalven aan die genen, welke de beraadslagingen bijwonen, worden er zeer weinig procesverbalen der zittingen aan andere personen van rang uitgedeeld.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 16den December* 1819.

Thans is voor het Hof van Assises van Bordeaux hangende de zaak wegens het uitrusten van de *Atalante*, en de beschuldiging tegen de reders en de manschap van dat schip, van het te hebben willen doen dienen, om Fransche en andere schepen te plunderen. De beschuldigden zijn de Heeren *Roze*, *Hector Mieusfens*, beide Kooplieden te Bordeaux; *Mongin*, scheeps-kapitein; *L. F. Lebouteiller*, *M. Dupin*, *C. Thounens* en *Q. J. Laurent*. De voornaamste beschuldigde, *Roze*, is voortvlugtig.

Den 10den dezer is de procedure begonnen, waarin twee onderscheidene deelen moeten worden opgemerkt; het eerste is de aanklagt van den scheeps kapitein *Nogues*, die het plan ondekt heeft van de Heeren *Roze* en *Mieusfens*, om hun schip als kaper uit te rusten, en alle de koopvaardijschepen, die zij op zee mogten ontmoeten, zonder onderscheid van vlag, aan te vallen. Het tweede is het proces verbaal, opgemaakt door de commissarissen, benoemd om het schip te inspecteren, ten einde te onderzoeken of het eerder tot een oorlogschip dan tot een koopvaardijschip geschikt scheen. Na het koopen van de *Atalante*, zoo luidt de akte van beschuldiging, hielt men zich onverwijld bezig met het maken van toebereidselen, en het schip werd naar de werf van den Heer *Chaigneau* gezonden. Het schip, dat oorspronkelijk gebouwd was tot kaapvaart, was sedert veranderd voor de koopvaardij, en nu werden weder alle de noodige veranderingen gemaakt, om het tot deszelfs eerste bestemming te kunnen gebruiken. Men liet de kampanje springen, vergrootte de geschutpoorten, om er achtponders in te plaatsen, daar het schip slechts voor twaalf stukken geboord was. Men maakte zes nieuwe geschutpoorten op de zijden, en vier andere, om er de voorste en achterste jagers te plaatsen. Onder het dek der kajuit maakte men eene groote kruidkamer, geschikt om vier duizend pond of twintig vaten kruid te bergen. Deze kamer werd met koper bellegd, zonder weten van den Scheepstimmerman *Chaigneau*, en na dat het schip zijne werf had verlaten. Alle die toebereidselen werden met veel ijver voortgezet, en naauwlijks waren dezelve voltooid, of men ging over tot de tuigagie en de zeilen. *Mongin*, *Lebouteiller* en *Dupin* bestelden de uitrusting, en *Roze* en *Mieusfens* lieten in de nieuwspapieren aankondigen, dat het schip *de Atalante* tusschen den 15 en 20 September naar Calcutta zoude vertrekken, met passagiers en goederen, doch, wanneer men hen eene lading aanbood, weigerden zij dezelve, en wanneer men hen vroeg waarin de lading moest bestaan, en welke provisien zij aan boord wilden nemen, verschilden zij met elkander in hunne antwoorden, en behielpen zich met uitvlugten en ontkenningen, uit vrees dat hunne gezegden niet met een overeen komen, en om tijd te hebben hunne antwoorden te overleggen."

De eerste getuigen, welke voor het hof werd gehoord, was de Graaf *de Tournon*, Prefect van het departement der Gironde, welke verklaarde dat hij op den 28 Julij, door den Heer *Bergevin*, den Commissaris Generaal der marine, eene belangrijke ondekking ontving, welke hem gedaan was door den scheeps kapitein *Nogues*, en dat die zaak hem zoo gewigtig toescheen, dat hij zelve dien Heer *Nogues* wilde spreken, en daarop uit zijnen mond vernam, dat er door het Huis van Negotie onder de firma *Roze en Mieusfens* een schrikkelijk plan was gesmeed, om naamlijk een schip te koopen, het tot een zeeroover uit te rusten, alle koopvaardijschepen, die het ontmoette, te plunderen, de schepen zelve met de manschap daarvan te doen zinken, en wel den eersten aanslag te wagen op de *Sophia* van Bordeaux, door den Heer *Balguerie* junior uitgerust, welke met een en een half millioen piasters naar de Indiën moest vertrekken.

De tweede getuige was de Heer *Bergevin*, welke herhaalde het geen hem door den Heer *Nogues* gezegd was.

De derde getuigen, de Heer *Balguerie* junior, zeide door verscheide personen gewaarschouwd te zijn, dat men de *Atalante* toe uste om bijzonder de *Sophia* te plunderen; dat hij hierop weinig acht in den beginne had geslagen, doch naderhand de manschap van zijn schip had versterkt.

De vierde getuige, de scheepstimmerman *Chaigneau*, deed rapport van de door hem aan de *Atalante* gedane reparatien. Daarna werden nog eenige personen gehoord, die verklaringen van weinig belang aflegden, en eindelijk verscheen de Heer *Nogues*, die eene verklaring deed van na genoeg den volgenden inhoud:

In de maand Julij laatstleden, terwijl ik aan boord van het schip *de Aigle*, op hetwelk ik, met den Heer *Dupin* eene reis had gedaan, kwam mij de Heer *Lebouteiller* eene plaats aanbieden van Luitenant op een schip, dat de Heer *Roze* zoude uitrusten, en hij ontveinsde niet dat dit schip als zeeroover zoude gewapend worden. De voorzigtigheid raadde mij aan, dat ik dit voorstel moest aannemen; de Heer *Dupin* nam ook den post van tweeden Luitenant aan. Ik werd aan den kapitein *Mongin* voorgesteld, welke mij bevestigde het geen *Lebouteillier* mij gezegd had; ik zag ook den heer *Roze* en twijfelde niet meer aan het plan dat hij gevormd had. Ik geloofde dat het mijn pligt was de autoriteiten kennis te geven van dit schrikkelijk ontwerp, en daartoe begaf ik mij achtervolgelijk bij den Prefect en bij den Procureur-Generaal ....

Na eenige bijzonderheden verhaald te hebben over het geen tusschen hem en *Mongin* voorviel, kwam hij tot het verslag van eene zamenkomst, die den 9den Augustus, in den publieken tuin en daarna bij Ferrand, dicht bij Fiquelireau, gehouden werd, en zeide dat *Roze*, *Lebouteiller*, *Mongin*, *Dupin*, *Thounens* en *Laurent* zich met hem op die bijeenkomst bevonden, en daar besloten werd dat de *Atalante* gekocht en als Kaper uitgerust zoude worden; dat men alle spoed zoude maken om dat schip te gelijk in zee te kunnen zenden met de *Sophia* van den Heer *Balguerie* junior; dat dit laatste schip geplunderd zoude worden en men het daarom met de equipagie zoude doen zinken; dat het getal der mannen, die aan boord van de *Atalante* zoude worden genomen, niet meer dan twintig zoude zijn; maar dat men, na in de passen van Cordouan gekomen te zijn, door eene Chasse-Marée nog vijftig moedige en wel gewapende mannen zoude ontvangen, onder bevel van een Kapitein der grenadiers, die aan boord Kapitein d'armes moest zijn. Verder werd in die vergadering bepaald, dat alle de schepen zouden worden aangetast, waartoe de staf daartoe besloten had, wat ook de waarde van de lading zijn moge; doch dat men, voor de zekerheid der uitrusting, het schip en de equipagie zoude doen zinken; ook werd vastgesteld, dat men, om de reeders en andere belanghebbende niet in verdenking te brengen, het volk der equipagie van den kaper, op welke men niet zoude kunnen rekenen, op een onbewoond eiland of andere geschikte plaats zoude brengen, om hen daar, na hun beschonken te hebben, te vermoorden.

Verscheiden omstandigheden beletteden de *Atalante* om te gelijk tijd met de *Sophia* te zeilen, en een der beschuldigden sloeg een ander middel voor om zich van het schip meester te maken, hierin bestaande, om, wanneer het bij Verdon ten anker zoude liggen, met twaalf welgewapende zeelieden in eene sloep des nachts naar hetzelve te roeijen, den man, die de wacht had, om te brengen, en met twee man, aan elk luik geplaatst, te beletten dat de equipagie naar boven kwam. De overige matrozen moesten dan in de kajuit de officieren vermoorden, die men in zee zoude smijten; deze lijken zouden natuurlijk op strand geworpen en herkend worden. Dan zoude men onder zeil gaan, en, in zee komende, het scheepsvolk aan het groote anker binden en zoo laten zinken. De piasters zouden in de sloep worden geladen, het schip zoude men laten zinken en de buit op de kust het zand begraven, met een verkenningsteeken, om het bij het uitzeilen met de *Atalante* weder te vinden. Daarna konde men gerust te Bordeaux terug keeren, waar men, de lijken der officiers erkend hebbende, zoude vermoeden dat het volk aan het muiten geslagen was, om het schip en het geld meester te worden. Dit plan, door *Dupin* voorgesteld, werd gelukkig niet aangenomen.

Een der beschuldigden stelde voor om een eed te doen, om zich bij leven en dood onderling te verbinden, hoe schrikkelijk de beproevingen ook mogten zijn. Allen, en *Nogues* ook, deden dezen eed.

Nogues verhaalde het bovenstaande met eene buitengewone koelbloedigheid.

De debatten, die op de getuigenis van *Nogues* volgden en tusschen hem, *Dupin* en *Mongin* ontstonden, werden in de audientie van den [illegible] bevat. *Dupin* ontkende het laatste plan te hebben opgegeven; *Mongin*, welke in de vorige zitting bijna alles bekend en gezegd had, dat alle de beschuldigden het door *Roze* voorgeslagen ontwerp hadden aangenomen, was nu voorzigtiger en wilde wel tegenspreken, wat hij zich had laten ontvallen. Vele getuigen werden nog dien dag gehoord, doch hunne verklaringen zetten weinig licht aan de zaak bij; echter blijkt, dat, het geen omtrent den staat van het schip was gezegd, weinig grond tot beschuldiging oplevert, zoo dat de zaak voornamelijk op de verklaring van *Nogues* en de bekentenis van *Mongin* rust.

In de audientie van den 12 zijn de pleidooijen over deze zaak geëindigd. De advokaten der beschuldigden grondden voornamelijk hunne verdediging daarop, dat, indien al het bestaan van het komplot bewezen ware, er geen begin van uitvoering had plaats gehad. Den volgenden dag moest de president de zaak resumeren.

den 18 December.

Het hof van Aſſiſes van Bordeaux heeft uitſpraak gedaan in de zaak van de beſchuldigden, wegens het uitrusten der *Atalante*, en *Hector Mieusſens* en *Mongin*, niet ſchuldig verklaard. *Lebouteiller*, *Dupin*, *Thunens* en *Laurent*, zijn ſchuldig verklaard van poging tot zeeroverij, gebleeken door uitwendige daden, maar niet gevolgd van een begin van uitvoering, en op vrije voeten geſteld. De heer *Roze*, die voortvlugtig is, moet een bijzonder proces ondergaan.

Van *Napels* ſchrijft men, dat er eene groote uitbarſting van den Veſuvius plaats heeft, doch gelukkig de rigting, die de Lava genomen heeft, niets voor de omliggende velden doet vreezen.

den 20 December.

Heden gaf de Preſident aan de Kamer der Gedeputeerden kennis, dat Zijne Majesteit, uit de hem voorgedragen Kandidaten, den heer Baron *Chabrud Latour* tot haren nieuwen Kwestor benoemd had.

De Miniſter van financien beklom in deze zitting het ſpreekgeſtoelte, en droeg eene concept-wet voor, waarvan hij kortelijk de noodzakelijkheid betoogde, en welke bepaalt, dat, in voorraad en uit hoofde van het uitſtel en vertraging in het opmaken der rollen van 1820, de invordering, van de zes eerſte twaalfde gedeelten der grondbelasting, benevens van die op het perſoneel en meubilair, de deuren, de venſters en de patenten, volgens de rollen van 1819 zal geſchieden; dat, tot de bekendmaking der nieuwe wet op de financien, alle de indirecte belastingen in 1820 volgens de beſtaande wetten zullen geheven worden, en dat aan de Miniſter van financien een proviſioneel crediet zal worden geopend van 200,000,000, voor de betaling der openbare uitgaven, tot dat die bij de financiële wet van 1820 zullen geregeld zijn.

Nog heeft de Miniſter aan de Kamer voorgelegd twee ontwerpen van wet, inhoudende het definitief reglement van het budget van 1818, en de rekeningen, behoorende tot het overſchot der vier vorige budgetten. Deze rekeningen zijn gedrukt en beſlaan een deel in kwarto van 600 bladzijden, hetwelk aan de Leden der Kamer is rondgedeeld.

Zijne Excellentie, na door vele ophelderingen de noodzaaklijkheid aangetoond te hebben van de voorſtellen van wet, door hem ter vergadering gebragt, eindigde zijne redevoering door den ſtaat over te leggen van de aanzienlijke opofferingen, die Frankrijk voor de vier laatſte jaren heeft moeten doen, om de bevrijding van deszelfs grondgebied te verkrijgen. Die jaren hebben 4 milliards 144 millioenen gekost, en er is geen 3 millioen meerder noodig om die geheele bevrijding te voltooijen; welke matige ſom en nog meerder dan dezelve gevonden zal worden in de vernietiging der kredieten, welke geopend zijn, en bij het ſluiten der rekening niet ten volle beſteed zijn zullen.

De belastingpligtigen alleen hebben, door eene vaderlandsliefde, die ſterker was dan de publieke rampen, meer dan drie vierden opgebragt van deze verſchrikkelijke ſom van 4,144,000,000 fr. en het krediet heeft het overige gedaan. „ Het krediet, dus vervolgde de Miniſter, dat zoo ſchrikachtig van aard is, is meerder aangemoedigd geworden door de nationale trouw, waarvan de Kamer de tolk en borg tevens is, dan afgeſchrikt door het tooneel van onze ongelukken. De hagchelijke toeſtand van het tegenwoordige heeft hetzelve niet voor de toekomst doen beven; ook zal deszelfs vertrouwen niet te leur geſteld worden.

Te rekenen van den volgenden dienst zal inderdaad die toekomst van de hinderniſſen van den verleden tijd alleen het onvermijdelijke ſpoor behouden, dat de geconſtitueerde ſchuld na zich laat, van welke de amortiſatie reeds bijna 14 millioenen heeft afgetrokken, en welke laatſten dagelijks zullen vermeerderen in eene evenredigheid, die elk berekenen kan.

„ De financien zijn zegepralend gebleven na den ſchrikkelijkſten ſchok, dien zij konden ondergaan. De Kamer heeft dezelve onderſteund door niet terug te wijken voor de grootheid van onze buitengewone lasten; de geheele natie heeft het ſein, haar door de Kamer gegeven, beantwoord. Moet dan deze eenſtemmigheid van trouw het voorteeken zijn van eene andere niet minder heilzame eenſtemmigheid! Indien wij zoo veel hebben gedaan om met Europa in vrede te zijn, zullen wij dan minder doen om dit met ons zelven te wezen! Ik verzeker u, dat niets in den tegenwoordigen en toekomenden ſtaat der financien hinderpalen oplevert voor al het goede, dat onze vereeniging kan uitwerken."

De Generaal *Savarij*, Hertog van Rovigo, die bij contumatie door den tweeden krijgsraad ter dood is veroordeeld, als hebbende deel gehad aan de gebeurteniſſen, welke den 20 Maart hebben veroorzaakt, is ſedert eenige dagen in Frankrijk terug gekomen en heeft zich in de Abdij in gevangenis geſteld, om zich van zijne contumatie te zuiveren.

Van *Madrid* ſchrijft men den 10 December: Zijne Majesteit heeft een beſluit genomen, waarin bepaald wordt, dat alle de papieren, betreklijk de naar buiten 's lands uitgeweken perſonen, aan den preſident van den raad van Kastilien zullen worden verzonden, ten einde dat hooge geregtshof ſpoedige juſtitie doe geworden aan de daarbij belanghebbenden, volgens de Koninklijke cedul van 15 Februarij 1818, en de wetten des rijks dienaangaande; en dat, zoo er aanmerkingen voor het welzijn van den Staat, en overeenkomende met den geest der wetten, ophelderingen op eene of andere geopperde twijfeling mogten vorderen, aan den Koning daarvan rapport moet geſchieden, welke daar over ſouverein beſliſſen zal.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN *den 14 December* 1819.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins Regent heeft aan den Ambasſadeur van Perſien eene groote en zeer rijk met goud en zilver verſierde Caſſette vereerd, waarin alles te vinden is, wat tot het toilet behoort, en op den rand van welke dit omſchrift ſtaat: „ Door Zijne Koninklijke Hoogheid *George August Frederik*, Regent van het Vereenigd Koningrijk van Groot Brittanje en Ierland, geſchonken aan zijnen vriend *Mirza Abdul Hasſan Khan*, in 1819."

Te Quebek zijn ſedert het begin van het gunſtige jaargetijde tot den 10den October laatstleden 612 koopvaardijſchepen en 12,434 Planters uit Groot-Brittanje en Ierland aangekomen.

den 17 December.

Het Parlement houdt zich nog bezig met het verder onderzoek der door de Minister aan hetzelve voorgelegde maatregelen, waarvan reeds eenige alle formaliteiten ondergaan hebben en aangenomen zijn.

Dingsdaag deed Lord *John Rusſell*, in het Huis der Gemeenten eene motie omtrent de vervallen burgt van Grampound. Hij telde de misbruiken op, welke bij de verkiezingen van die burgt hadden plaats gehad, en toonde de veranderingen aan, die de ſpoedige vermeerdering der bevolking, voornamelijk in de fabrijkſteden, noodig maakt in het ſtelzel der verkiezingen, zoo dat tegenwoordig ſteden, die volkrijk en handeldrijvend geworden zijn, geene vertegenwoordigers in het Parlement hebben, terwijl daarentegen bijna verlaten burgten er een of zelfs meerder hebben. Onder die onvertegenwoordigde ſteden was Manchester, waar in 1778 de bevolking uit niet meerder dan 2 of 3000 zielen beſtond, en nu uit 110'000 zielen zamengeſteld is. Te Leeds, Halifax en Birmingham is de bevolking in dezelfde evenredigheid aangegroeid. Zijn Lordſchap verklaarde zich ſterk tegen alle radikale verandering in de wetten en conſtitutie, en ſtelde eindelijk vier beſluiten voor, ſtrekkende hoofdzakelijk daartoe, dat alle burgten, in welke het bewezen is, dat bij de verkiezingen openlijk daden van verleiding en omkooping gepleegd worden, zullen ophouden van Leden in het Parlement te benoemen; echter zullen de Kiezers, die zich aan die overtreding niet ſchuldig hebben gemaakt in verkiezingen der graafſchappen, waarin de burgten gelegen zijn, hunne ſtemmen kunnen uitbrengen; dat het dus aan die burgten ontnomen regt, om een Parlementslid te kiezen, aan eene groote ſtad gegeven worde, van eene bevolking niet beneden de 15000 zielen, of aan een der grootere graafſchappen; dat het huis der gemeenten andere middelen moet beramen, om verleiding en omkooping bij de verkiezingen te ontdekken en te beletten, en eindelijk, dat de burgt van Grampound, in welke het bewezen is, dat eene omkooping heerschte, geen Leden meer in het huis zal kunnen zenden.

Lord *Castlereagh*, wenſchte Lord *Rusſell*, geluk met de bedaardheid, met welke hij zijn voorſtel had gedaan, en hetzelve had weten af te ſcheiden van het groote punt eener hervorming in het Parlement, en ſtemde toe dat elke burgt, waarvan de wel bewezen omkooping het misnoegen van het Parlement verdiend had, van het regt van verkiezing moest verſtoken worden. De eenige moeijelijkheid hier van, zeide de Miniſter, beſtaat in de wijze van uitvoering en in de plaatſelijke hinderniſſen, die de verſchillende gevallen van omkooping kunnen opleveren. Hij zoude zich niet ſtellen tegen den eisch om aan Grampound het regt van verkiezing te ontnemen, doch hier bij moest men in het oog houden, dat er redenen kunnen beſtaan om eene wijze van hervorming voor eene burgt aan te nemen, die voor een anderen niet geſchikt zoude zijn. Dus zoude hij tegen het nemen zijn van een algemeen grondbeginſel, als regel voor alle gevallen.

De heer *Tierneij*, een der voornaamſte Leden van de oppoſitiepartij, bedankte den Miniſter, in naam van het Parlement en van de geheele Natie, voor de door hem gedane verklaring, en Lord *Rusſell*, voor zijn voorſtel, dat daartoe aanleiding gegeven had, en betuigde dat hij deze verklaring als een gunſtig voorteeken voor de Natie beſchouwde.

Gisteren heeft Sir *W. de Crespignij*, de motie gedaan om eene commisſie te benoemen, om het plan van den heer *Owen*, ter verbetering van den toeſtand der armen, te onderzoeken, en te beoordelen in hoe ver hetzelve uitvoerbaar was. Tegen dit voorſtel werd voornamelijk aangevoerd, dat dit plan rustte op grondbeginſelen van zedekunde, welke met die van het christendom ſtrijdende waren. Na zeer lange debatten werd de motie met 141 tegen 16 ſtemmen verworpen.

Ingevolgen het beſluit van het huis der gemeenten is de heer *Hobhouſe*, in hechtenis genomen, uit krachte van een daartoe door den Spreker uitgevaardigd bevelſchrift. Een bode van het huis vertoonde hem zijnen last; doch *Hobhouſe* zeide, dat hij, het bevelſchrift als onwettig beſchouwende, weigerde daarna te gehoorzamen. De bode gaf hem daarop kennis, dat hij adſiſtentie bij zich had om het bevel ten uitvoer te brengen. *Hobhouſe*, eischte, dat de bode zijn antwoord aan den Spreker zoude gaan overbrengen; doch deze hem niet willende verlaten, zeide hij dat hij dan geweld moest gebruiken, want dat hij alleen aan geweld zich zoude onderwerpen. Toen kwamen er twee andere boden binnen, en een derzelven leide zijne hand op den heer *Hobhouſe*, zeggende: „ Gij zijt mijn gevangen. *Hobhouſe*, antwoordde: „ Ik moet voor geweld wijken, maar ik protesteer tegen deze onwettige gevangenneming, en gelast u, daarvan den ſpreker kennis te geven." De boden bragten hem vervolgens in eene koets naar de gevangenis van Newgate.

Gisteren werd in de herberg *de Kroon* en *het Anker* eene vergadering gehouden, om te raadplegen over de gevangenzetting van *Hobhouſe*, in Newgate, op last van het huis der gemeenten. Sir *Francis Burdett*, welke deze bijeenkomst preſideerde, trachtte in eene lange aanſpraak te bewijzen, dat het huis geen Geregtshof was, en geen regt had om iemand te vonniſſen en te veroordeelen, en nog minder den heer *Hobhouſe* welke hetzelve geenzings beledigd had, hoe wel hij inderdaad ſterke en zelfs grove uitdrukkingen had gebezigd. Hij kende alleen aan het huis het regt toe om menſchen gevangen te doen zetten, welke deszelfs gezag verachtten of deszelfs overwegingen ſtoorden. De heer *Thelwall*, ſtelde vervolgens eenige beſluiten voor, van welke een behelsde, dat de vergadering tegen de overweldigende magt van het huis der gemeenten, om een onderdaan in de gevangenis te werpen, om eene voorgewende inbreuk op deszelfs privilegien, zonder hem te hooren en zonder form van proces, protesteerde. Ook ſloeg hij een adres voor aan den heer *Hobhouſe*, waarin de vergadering hare verontwaardiging te kennen gaf, met welke zij den zijn perſoon aangedanen hoon gezien had, en tevens hare erkentelijkheid voor zijn moedig gedrag. Die beſluiten en het adres werden eenparig goedgekeurd.

Gisteren is Sir *F. Burdett*, naar Newgate gegaan en heeft den noodigen borgtogt geſteld, om *Hobhouſe*, in het huis van den cipier te doen wonen.

De berigten van Glasgow en de Noordelijke diſtricten, waar den 13 de Radikalen verſcheiden gelijktijdige bijeenkomſten moesten houden, melden, dat die dag zonder onlusten is afgeloopen, en dat het plan dier hervormers door de verſtandige maatregelen der burgerlijke en militaire autoriteiten geheel verijdeld is. De oproerelingen hadden deze tegen hen genomene toebereidſelen niet durven trotſeren, maar verſcheiden vergaderingen afgezegd. Echter bleven de magiſtraten overaal even waakzaam, en de troepen ſteeds gereed om op het eerſte teeken op de been te komen. De laatſte brieven zijn van eergisteren, en toen was overal de rust nog ongeſtoord.

De Ambasſadeur van Spanje heeft, ter eere van het huwelijk van zijnen Souverein, eergisteren een allerprachtigst feest gegeven, hetgeen de Prins Regent en verſcheiden Leden der Koninklijke Familie hebben bijgewoond. De grootſte pracht werd op dit feest ten toon geſpreid; niet alleen de groote zalen, maar het geheele huis was met veel ſmaak verſierd, en overal zag men de ſchoonſte en zeldzaamſte bloemen en plantgewasſen; van buiten was het hotel ſchitterend verlicht. De partij beſtond in een ſoupé en bal. De kostbaarheid der kleedingen van de vrouwen, en de menigte juweelen, die men op hetzelve zag, gaan alle denkbeeld te boven.

De *Shiplij* is dezer dagen van de Botanij-Baaij aangekoomen, en heeft twee vrouwen naar dit Land terug gebragt, wier gedrag volgens het rapport van den Gouverneur zoo ſlecht was, dat zij niet langer in de kolonie mogten blijven. In Nieuw-Zuid-Walles is eene ſpaarbank opgerigt, en men hoopte dat die inſtelling de gewoonten van werkzaamheid en zuinigheid onder de volkplantelingen zoude onderhouden.

den 21 December.

De nieuwe wetten, ter beteugeling van de oproerige pogingen binnenslands, houden ſteeds beide huizen van het Parlement bezig.

Maandag avond is *Cobbett*, uit de herberg *de kroon en anker* komende, voor ſchulden gear-

resteerd, en heeft voor zijne borgen de heeren *Hunt* en *Dolbij* opgegeven.

Van Glasgow meldt men, dat de radikalen op het midden van den dag, op den grooten weg bij Airdrie, exerceren met ſtokken, in plaats van geweren. Bij Kilſijth zag men eene compagnie vrijwillige Ruiters in een land manoeuvreren, terwijl eene bende Radikalen te gelijker tijd in een nabnrig veld exerceerde. Te Glasgow is een nieuw korps vrijwillige Jagers opgerigt, hetwelk den eed van getrouwheid heeft afgelegd en reeds gewapend is.

Donderdag avond zijn te Burij, negen mijlen van Manchester, acht of tien radikalen opgeligt, terwijl zij bezig waren over hunne belangen te beraadſlagen, en twee anderen werden in hunne woningen gevat; allen zijn met hunne papieren naar Manchester gebragt en te New-Baileij opgeſloten, vanwaar zij den volgenden dag naar het Kasteel van Lancaster zijn gezonden, geboeid en onder een ſterk begeleide. Te Manchester houden zich de radikalen zeer ſtil.

Te Wolverhampton heeft men bij een zekeren *Thomas Worth*, een uitgever van radikale geſchriften, eene menigte gebrand en gemalen koren, als nagemaakte koffij, gevonden en in beſlag genomen, hetwelk men radikale pooder voor het ontbijt heet. Dezelve was van boekweit en garst gemaakt, en werd voor een ſchelling het pond verkocht.

Te Comrie, in Schotland, heeft men den 29 November, des morgens omſtreeks één uur, een hevigen ſchok van aardbeving gevoeld, die bijna tien ſeconden duurde en vergezeld was van een geluid, gelijk dat van den donder op een verren afſtand. De verſchrikte inwoners hebben haastig hunne huizen verlaten, toen zij hunne meubelen zagen vallen en het kraken der balken en houtwerk hoorden. Echter zijn zij met de vrees vrijgekomen, en er is geen ongeluk noch ſchade van belang voorgevallen. De golving volgde de rigting van het noord-westen naar het zuid-oosten.

Men verzekert, dat men proeven zal nemen om het land te bewerken met ſtoomploegen. De overleden Architect, de heer *Wijatt*, was van begrip, dat de kracht van den ſtoom, zonder veel moeite, hiertoe konde gebruikt worden.

In Devonshire is dezer dagen *Elizabeth Ralph* overleden, in den ouderdom van 21 jaren. Zij was niet grooter dan twee voet tien duim, zeer wel gemaakt, zag en hoorde wel, doch had nimmer eenig geluid kunnen geven, ook nooit gelachen noch geweend, en was nooit zwaarder geweest dan twintig pond.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 24 December.*

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd, heden ochtend, omſtreeks tien uren, geopend. Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje bevond zich bij de opening reeds in zijne loge, en Hunne Excellencien de Miniſters van de marine, van binnenlandſche zaken, van buitenlandſche zaken, Zijne Excellencie de Miniſter van Staat *Rep. laer van Driel*, *ad interim* belast met de portefeuille van den Waterſtaat, de Kommisſaris-Generaal van het departement van oorlog, de Directeur-Generaal der in- en uitgaande regten en accijnſen en de Directeur-Generaal der directe belastingen en posterijen, bevonden zich in de zaal. De loges en tribunes waren reeds vroegtijdig vol met toehoorders.

De notulen der vorige Zitting geréſumeerd en gearresteerd zijnde, zeide de Preſident, dat hij, alvorens de discusſien over de financiële wetten te openen, aan de Vergadering zou kennis geven, dat gemelde discusſien loopen zouden over de op dit ſtuk aanhangende concept-wetten gezamenlijk, doch dat, na den afloop derzelven, het appel nominaal op de volgende wijze zoude worden ingeſteld: over de ontwerpen van de wet 1 en 2, elk afzonderlijk, welke, den 28 October, ingezonden zijn, indien deze niet mogten worden aangenomen, dan over de ontwerpen no. 1 en 2, tweede redactie, en eindelijk daarna over de ontwerpen no. 3, 4 en 5. Hier na verklaarde de Preſident, dat de discusſien geopend waren.

Zijne Excellencie de heer Directeur-Generaal der in- en uitgaande regten en indirecte belastingen, welke, ter linkerzijde van den Preſident, aan een afzonderlijk tafeltje gezeten was, bekwam het eerst het woord; hij begon met te zeggen, dat Zijne Excellencie de Miniſter door ziekte verhinderd zijnde, de in deliberatie zijnde gewigtige conceptwetten te verdedigen, hij verpligt was dien Miniſter te vervangen, verzoekende de toegevendheid der Vergadering, daar hij dezelve, vooral thans, benoodigd had, dewijl zijne krachten ontoereikende waren in het verdedigen van wetten, welke hem grootendeels vreemd waren, en waartoe hij te minder zich in ſtaat zou bevinden, indien Zijne Excellencie de Miniſter van financien hem niet de noodige inlichtingen gegeven had.

Vervolgens ging Zijne Excellencie over tot het voorlezen van een uitvoerig vertoog, eerst in de Hollandſche en daar na in de Franſche taal, ſtrekkende tot toelichting en onderſteuning van de in deliberatie zijnde wetten, het ſijstema van het Gouvernement ontwikkelende, en optellende wat er reeds ſedert twee jaren gedaan is, om, door bezuinigingen, de uitgaven van den ſtaat te verminderen, en daar door de lasten van het volk, zoo al niet op dit oogenblik te verligten, ten minſten niet te verhoogen; onder de bezuinigingen telde Zijne Excellencie, onder anderen, op, de vereenvoudigingen in het departement van oorlog te weeg gebragt; de ontbinding van het hof van financien en zeezaken, het niet op de begrooting brengen der uitgaven van den raad van adel; welke met den 1ſten Januari aanſtaande niet meer ten laste van den lande wezen zal, en vooral de ineenſmelting der in- en uitgaande regten met de indirecte belasting, waardoor eene beſparing van *f* 430000 te weeg gebragt is, als zijnde het getal des ambtenaren van beide de adminiſtratien met 380 perſonen verminderd. Bij deze gelegenheid zeide Zijne Excellencie, dat Zijne Majeſteit voornemens was, om des noods, in het aanſtaande jaar, voor de buitengewone uitgaven, een vierde van de dotatie van de kroon af te ſtaan.

Alle de takken van publieke inkomſten door den Spreker doorloopen zijnde, gaf Zijne Excellencie met opzigte tot de accijnſen de geruststellende verzekering, dat derzelver opbrengst, gedurende de tien eerſte maanden van 1819, ruim twee millioenen en viermaal honderd duizend guldens meer opgebragt hebben, dan in de tien eerſte maanden van 1818. Hierna weidde Zijne Excellencie eenigzins uit over het goede, dat van de benoeming eener Kommisſie ter herziening van de wetten der in- en uitgaande regten en accijnſen te wachten is, welkers werkzaamheden zijne perſoneelijke wenſchen en pogingen reeds ſedert lang hadden vooruit geloopen, en waardoor hij van zijne zedelijke verantwoordelijkheid zou ontſlagen worden.

Overigens kondigde de Redenaar, namens Zijne Majeſteit, aan, dat, naar gelang de eene of andere der voorgeſtelde wetten door de Staten-Generaal zouden worden aangenomen, Hoogstdezelve nog, in de tegenwoordige ſesſie, eene belangrijke conceptwet, omtrent de organiſatie der regterlijke magt, zal voordragen.

Ten ſlotte ontwikkelde Zijne Excellencie de gronden, zoo der eerſte als tweede redactien der wetten no. 1 en 2, en weidde in breedvoerige bijzonderheden deswegens uit, eindigende zijne redevoering met ook over de wet no. 5 te ſpreken, en aantoonende de noodzakelijkheid van een aan het Gouvernement te openen crediet van 24 millioene, zoo als bij gemelde wet is voorgeſteld, toetewilligen.

Zijne Excellencie de Directeur-Generaal zijne redevoering in de Hollandſche en Franſche talen, welke nagenoeg twee en een half uur duurde, geëindigd hebbende, bekwam de heer *Reijphins* het woord, welke concludeerde tot het daarſtellen van tranſitoire bepalingen, ten einde den loop van 's lands financien gaande te houden, en daar door tijd te hebben tot het arresteren van nieuw voortedragene wetten. Op dezen ſpreker volgde de heer *Suermont de Volsberghe*, welke als de vorige ſpreker concludeerde. De leden *Metelerkamp* en *Collot d'Escurij* reſerveerden zich hunne ſtem uit te brengen na den afloop der discusſien; echter maakten zij eenige bedenkingen en zwarigheden omtrent de voorgedragene wetten in het algemeen; zij verkozen de 2de redactie der twee eerſte concept-wetten, boven die der eerſte.

De heer *de Serret* concludeerde tegen alle de in deliberatie zijnde conceptwetten; deszelfs opvolger, de heer *Pirſon*, was van hetzelfde gevoelen.

De heer *van Alphen* concludeerde, dat Zijne Majeſteit eerbiedig zou worden verzocht, Hoogstdeszelfs voordragten in nadere overweging te nemen; terwijl de heer *van der Kemp* voor de wetten ſtemde, daar, naar hem voorkwam, de verwerping der wetten eene noodlottige ſtremming in den loop der publieke zaken te weeg zoude brengen, en veel meer nadeel zou veroorzaken, dan de aanneming derzelven zoude kunnen te weeg brengen.

Na dat de Heer *van der Kemp* zijn advies geëindigd had, bekwam de Graaf *van Hogendorp* het woord. De Spreker gaf, even als bij ſoortgelijke gelegenheid, ten verleden jare, te Brusſel, zijn leedwezen te kennen, dat hij niet in de Vaderlandſche taal het woord zou voeren, maar in het Fransch ſpreken zou, om des te beter door alle de Leden verſtaan te worden.

„ In het afgeloopen jaar (zeide de Spreker) heb ik voor het budget geſtemd, hoe zeer ik hetzelve vol gebreken vond. Ik geloofde, in dien tijd, dat de Regering eene hervorming in ons ſtelſel van belastingen en orde in onze geldmiddelen wilde te weeg brengen. Ik kon het dus niet van mij verkrijgen het beſtuur in zijn gang te ſtremmen. Deze hoop is te leur geſteld. De koophandel is meer onderdrukt dan ooit; de ſtokerijen zijn vernietigd; de landbouw kwijnt; het beginſel van heffing bij den oorſprong is tot een uiterſte gebragt, dat ſchrik aanjaagt. De formaliteiten der in- en uitgaande regten zijn tot eene ondragelijke buitenſporigheid gekomen. Ik heb alle mogelijke pogingen gedaan om de aanneming van die wetten te verhinderen: ijdele pogingen! Gaat in onze havens, en ziet den uitſlag. Wij waggelen; wij ſtorten ons van den éénen afgrond in den anderen. Wij vullen het ééne deficit op met een ander, dat altijd grooter wordt. De ontevredenheid is algemeen. Laat ons zonder uitſtel het beſluit bepalen, dat moet genomen worden.

„ Men wil ons buiten ſtaat ſtellen om voortaan onze zaken in overweging te nemen; men wil ons tien jaren lang de handen binden. Hebben wij eene zoo ongerijmde Grondwet aangenomen? Moeten wij een voorwerp van ſpot voor vreemde volken worden? De Grondwet heeft gewild dat wij een tienjarig budget zouden maken, om de regterlijke inſtellingen, het algemeen onderwijs, het leger en de zeemagt niet onzeker te doen worden. Die tienjarige begrooting kunnen wij vastſtellen. Verliezen wij het regt van jaarlijks over de andere onderwerpen te ſtemmen, dan is alles verloren.

„ De Staten-Generaal zouden, door het aannemen van deze wetten, hunne achting verliezen. Zijn de Volksvertegenwoordigers niet meer onontbeerlijk, dan wordt de onbepaalde magt geboren, zij die den Vorst ſlecht en den onderdaan laaghartig maakt.

„ Noch het belang des Vaderlands, noch het belang van den Vorst, noch de Grondwet laten u toe het budget aan te nemen. Getrouwheid, pligt en eed gebieden u de voorgedragen wetten te verwerpen.

„ Alle onze gegronde aanmerkingen zijn door de Miniſters onbeantwoord gebleven. Een der hoofdſtukken hebben zij betiteld: *rekeningen die niet gedaan zijn.* Is dit misſchien eene aardige ſpotternij? Ik houde minder van aardigheden, maar ben meer volhoudend in mijn karakter, en ik verklaar, dat ik op die posten zal aanhouden en rekenſchap vragen."

In den loop der redevoering van den Graaf weidde hij uit over alle de voorgedragene wetten, beſtreed de daarin vervatte middelen tot vinding der uitgaven, ſprak over het ondoelmatige der te hooge belastingen, bijzonder, en onder anderen over den turf, en haalde, bij die gelegenheid, de groote nadeelen aan, welke de eigenaars van veengronden in de provincie-Groningen, Vriesland, Overijsſel en Drenthe, daardoor kwamen te lijden; herhalende zijne vroegere gemaakte bedenkingen tegen het zonder onderſcheid heffen van alle lasten bij de eerſte hand, in plaatſe van bij den uitſlag, en zoekende daarin eene der hoofdoorzaken des vervals van den handel, welke buiten dien genoeg door de buitenlandſche aanmerkelijke bankbreuken geſtremd wordt; de ſtem van den koophandel, van den landbouw, van de nijverheid, zeide de Spreker, vorderen voorziening in dit alles, en het is, door aan deze ſtem gehoor te geven, dat alle die takken kunnen en zullen bloeijen, dat in alle de behoeften van de ſchatkist kan voorzien worden. De Redenaar had met leedwezen het zwakke der miniſteriële antwoorden op alle de gemaakte aanmerkingen der afdeelingen gezien; hij had gezien hoe de inkomende en uitgaande regten en die van het tranſit, reeds volgens vroeger gedane kennisgeving aan de vergadering, beneden de raming zijn gebleven; hoe dit een bewijs oplevert, dat de buitenlandſche handel ons voorbij gaat en verlegd wordt. Nu ſtelde men voor domeinen te verkoopen, zeide de Spreker; is dit het middel, waardoor men denkt zulke diepe wonden te heelen? en deze verkoop moet dienen, om achterſtallen te voldoen, terwijl voor de gewone uitgaven jaarlijks aanzienlijke ſommen te kort ſchieten, en elk opgegeven te kort nog altijd naderhand blijkt te laag geſteld geweest te zijn. De middelen, om in zulk groot kwaad te voorzien, vond de Spreker niet alleen in het bezuinigen der uitgaven, maar ook in een veranderd ſtelſel van belastingen, waardoor men veeleer alle de ontbrekende millioenen zal vinden. Vervolgens behandelde de Redenaar de ſchifting van het door de Grondwet gewild tienjarig budget met betrekking tot het buitengewoon jaarlijks budget, in derzelver oogmerken en gevolgen, en zag in de verwerping van de voorgedragene wetten alleen het middel, om tot zoodanig een tienjarig budget ter regeling van de vaste en onveranderlijke uitgaven, en der middelen tot vinding derzelve, als door de Grondwet bedoeld is, te geraken.

De Spreker verlangde deze verwerping, vooral in het belang van het doorluchtig huis van Oranje, dat zich aan het hoofd van den Staat geplaatst vindt, een huis, dat hij wenscht voor alle vernedering, voor alle verkeerde aantijging van naar eene onbeperkte magt te ſtaan, behoed te zien; hoe meer de Vorſten vernederd worden, zegt de Spreker, zoo veel te meer vernedert men de volken. Het door den Koning gedaane aanbod van eene opoffering tot het beloop van 6 maal honderd duizend guldens trof

(*Het vervolg in het Bijvoegſel.*

BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den 8den* JULI, 1820.

[Vervlig der Coutnt.]

hem aan het hart, maar de dotatie van de kroon is bij de Grondwet bepaald, en, zoo het dit alleen ware, zou hem zulks eene voldoende beweegreden opleveren om de wetten te verwerpen. De trouw, aan zijnen eed verſchuldigd, noopte den Spreker voor die verwerping te ſtemmen; hij verlangde eene tranſitoire en proviſionele wet, om de financiële takken, gedurende 3 of 6 maanden, gaande te houden, ten einde daardoor het Gouvernement in de gelegenheid te ſtellen, om meer aannemelijke wetten en middelen te ontwerpen en voor te dragen, en de vergadering, om dezelve in overweging te nemen. De ſchuldeiſchers van den Staat zullen daardoor orde en ſpaarzaamheid zich zien vestigen, en het ſtaats-crediet zal toenemen. Bij het eindigen van dit met kracht uitgeſproken advies ſtond de Redenaar op en zeide dat hij er nog één woord, hem perſoonlijk betreffende, had bij te voegen; hierop zijne ſtem verheffende, zeide hij:

„Ik heb mijn geheel leven onveranderlijk doorgebragt onder het devies van *leve Oranje!* het is onder het devies van *vivat Oranje!* dat ik tot de verwerping van deze vijf wetten zal ſtemmen."

Daar het omtrent 4 uren was, eindigde de Preſident de zitting, dezelve adjournerende tot zes uren; zullende ten half 7 uren, precies, de discusſien worden voortgezet.

Gecontinueerde zitting van Vrijdag den 24 December, des avonds ten half 7 ure.

De discusſien voortgezet wordende, bekwam de Heer *van Toulon* het eerst het woord, in de Hollandſche taal ſprekende, en zeide, dat, ofſchoon hij het gewigt erkende van vele bedenkingen omtrent de in deliberatie zijnde wetten, hij echter vermeende, dat, in den ſtand der zaken en op grond der nadere door Zijne Majeſteit gegeven verklaringen en beloften, de gewenschte wijzigingen het meest voegzaam door vertrouwen op 's Konings woord zouden worden te weeg gebragt, en dat hij dus, als de betrekkelijk beste weg ter bereiking van het goede en ter vermijding van grootere nadeelen, overeenkomſtig de tweede redactie, zich tot de aanneming verpligt achtte.

Op de loges en tribunes bevonden zich dezelfde menigte toehoorders, als gedurende den voormiddag. Zijne Koninglijke Hoogheid de Prins van Oranje bevond zich wederom in zijne loge; de Miniſters waren wederom, even als op den voormiddag, in de zaal aanwezig. De toevloed op de publieke tribune was zoo groot, dat dezelve, gedurende dat de eerſte ſpreker aan het woord was, bij herhaling eenig gerucht verwekte, zoo dat de Preſident, tot tweemalen toe, verpligt was, het publiek tot ſtilte te vermanen, onder bedreiging van de tribunes te zullen doen ontruimen.

Hier na had de heer *van Bommel* het woord, die in de Franſche taal ſprak en zich tegen de wetten verklaarde. De heer *van Suchtelen* volgde dezen ſpreker op; hij ſprak in het hollandsch en maakte verſcheiden bedenkingen tegen de wetten, doch zou de noodige inlichtingen afwachten, alvorens het uitbrengen zijner ſtem te bepalen.

De heeren *Sandberg*, *Surruijt*, *Angillis*, *Hennequin*, *Trenteſeaux*, *Fabrij Longrée* en *Gendebien* ſpraken achtervolgens in de Franſche taal. Zij verklaarden zich allen tegen de in deliberatie zijnde wetten, zoo wat derzelver gronden als bepalingen betrof, en vielen dezen met meerdere of mindere heftigheid, in alle opzigten, aan. De heer *Trenteſeaux* zeide onder anderen, dat hij van geen tienjarig budget wilde hooren, zoo lang de Hooge Raad niet was opgerigt. Vooral de laatſte dezer ſprekers leverde zulks zoo vele redenen op, om zijne toeſtemming te weigeren aan eene bepaling van tienjarige vaste uitgaven, welke men ten deele op dit oogenblik nog maar niet kende.

Daarna bekwam de heer *Dotrenge* het woord. Deze redenaar ſprak een wijdloopig advies uit tegen de ontwerpen van wetten; hij beſtreed vooral de bij herhaling misgeſlagen berekeningen van den opbrengst der accijnſen, en trachtte de Vergadering te nopen, van nu althans zich door geene verkeerde berekeningen te laten misleiden, daar de vastſtelling der uitgaven en middelen thans niet ſlechts voor een jaar, maar voor tien jaren moest geſchieden. De ſpreker voer hevig tegen de ministers uit, en zeide, dat hunne misrekeningen en misſlagen geenen grond moeten opleveren om de Staten-Generaal over te halen tot het aannemen van de voorgedragene wetten; dat er, ſedert 1815, tijd en gelegenheid genoeg geweest is om het tienjarig budget op goede gronden te ontwerpen en te bepalen, zoo dat men de Staten-Generaal niet had behoeven in de gelegenheid te brengen om dit nu, als het ware, bij overhaasting, in tien dagen tijds vast ſtellen.

De Speker trad vervolgens in vele bijzonderden tegen de voorgedragene wetten, en verklaarde zich insgelijks tegen het openen van een krediet van 24 millioenen, waarvan hem de beweegredenen niet duidelijk genoeg voorkwamen; hij vond het gevaarlijk, in voorraad, voor onbekende voorwerpen een zoodanig krediet te openen, hetwelk hem toeſchijnt in allen opzigte het kenmerk eener ſlechte adminiſtratie te dragen. Hij vond zich derhalve gedrongen, zich tegen alle de voorgedragene wetten te verklaren.

Eindelijk voerde nog het woord, in de Hollandſche taal, de Heer *Kemper*. Deze Spreker verdedigde de voorgedragene wetten, omtrent het tienjarig budget, mitsgaders de noodzakelijkheid tot vastſtelling en invoering van hetzelve met het jaar 1820. De Spreker zeide niets te voegen te hebben bij het geen de Directeur-Generaal in de ochtendzitting deswegens gezegd had. De Redenaar, de zaak alleen beſchouwende uit het tegenwoordige ſtandpunt der beraadſlagingen, onderzocht, of de voorgedragen uitgaven te hoog, of de middelen tot vinding derzelven ongeſchikt waren. In dit opzigt doorliep de Spreker vele der vastgeſtelde bepalingen, nam vele der gemaakte tegenwerpingen op en trachte dezelven te wederleggen en op te losſen, ſtaat makende op het Koninklijk woord, omtrent de herziening der wetten, op het ſtuk der in- en uitgaande regten en accijnſen, en aantoonende hoe in de jaren 1806 tot 1810, voor het toenmalig Koningrijk Holland, hetwelk nog geen twee millioenen zielen telde, de uitgaven die van het tegenwoordig Koningrijk overtroffen hadden. De Spreker nog eenige verdere aanmerkingen gemaakt hebbende, eindigde met zich voor de wetten te verklaren.

Vervolgens ontſtond er eene korte woordwisſeling tusſchen de Heeren *Dotrenge* en *Kemper*, omtrent eenige wederzijds gebezigde uitdrukkingen.

De Heer Directeur-Generaal *Appelius* vatte hierna het woord op, en trachtte de voornaamſte zwarigheden, bedenkingen en aantijgingen, gedurende den loop van den ganſchen dag, tegen de onderſcheiden ontwerpen van wet in het midden gebragt, te beantwoorden, op te losſen, te wederleggen en uit den weg te ruimen, beantwoordde in het bijzonder vele bedenkingen, door den Heer *Dotrenge* geopperd, en bewees, hoe vele middelen van belastingen, volgens het geen reeds gedurende de tien eerſte maanden ontvangen was, verre de raming hadden overtroffen, roepende het vertrouwen der Vergadering in op het gegeven Koninklijk woord, zoo omtrent de bezuinigingen, als de invoering der grondwettige inſtellingen, en eindigende met de zuiverheid van zijn eigen geweten te betogen.

De Graaf *van Hoogendorp* voerde nogmaals het woord, en antwoordde op de gemaakte bedenking, betrekkelijk de hooge uitgaven, tijdens het beſtaan van het Koningrijk Holland, dat er destijds een ſtelſel van belastingen beſtond, gunſtig voor den handel en nijverheid, een ſtelſel, dat hij thans verlangde en onophoudelijk inriep. Met leedwezen, zeide de Spreker, hoorde hij nog altijd van Zuidelijke en Noordelijke provincien gewagen. Wij allen, vervolgde hij, zijn Vertegenwoordigers van een en hetzelfde volk; wij ſtellen een volkomen vertrouwen in den Souverein; dat de Koning ook vertrouwen in ons ſtelle, en wij zullen gezamenlijk en met gemeen overleg het goede tot ſtand brengen.

Niemand meer het woord vragende, ſloot de Preſident de discusſien.

De vergadering als toen tot de ſtemming bij appel nominaal overgegaan zijnde, leverde gemelde ſtemming den volgenden uitſlag op:

Eerſte ſtemming. Wet no. 1, eerſte redactie, ingezonden den 28 October laatstleden, met algemeene ſtemmen verworpen.

Tweede ſtemming. Wet no. 2, eerſte redactie, ingezonden als voren, met algemeene ſtemmen, op één na, verworpen.

Derde ſtemming. Wet no. 1, tweede redactie, ingezonden den 13 December laatstleden, verworpen, 43 ſtemmen *voor*, 55 *tegen*.

Vierde ſtemming. Wet no. 2, tweede redactie, ingezonden als voren, verworpen, 36 ſtemmen *voor*, 62 *tegen*.

Vijfde ſtemming. Wet no. 3, te gelijk met de twee volgende; op den 28 October laatstleden ingezonden, verworpen, 30 ſtemmen *voor*, 68 *tegen*.

Zesde ſtemming. Wet no. 4, verworpen, 28 ſtemmen *voor*, 70 *tegen*.

Zevende ſtemming. Wet no. 5, aangenomen, 54 ſtemmen *voor*, 44 *tegen*.

Waarna de vergadering, na dat dezelve, van 10 uren des voormiddags tot des anderen daags ten half twee des ochtends (alleen met tusſchenpozing van twee uren) bijeen was geweest, door den Preſident, zonder bepaald adjournement werd geſcheiden.

den 27 December.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden werd omſtreeks half twaalf uren geopend. De notulen der vorige zitting gereſumeerd en gearresteerd zijnde, herinnerde de Prelident aan de Vergadering, dat het tijdſtip der maandelijkſche vernieuwing der ſectien reeds voorbij zijnde, hij thans op den gebruikelijken voet, tot de loting zou overgaan, met uitnoodiging aan de Leden, om zich, dadelijk na het eindigen der trekking, naar de nieuwe afdeelingen te willen begeven, zich aldaar met de benoeming van derzelver Preſidenten en Vice Preſidenten bezig te houden, en de uitſlag der benoemingen ter kennis der Vergadering te brengen.

Na dat de trekking afgeloopen was, vervoegden zich de Leden naar hunne respective afdeelingen. Ter vergaderzaal terug gekeerd zijnde, werden door den Preſident de namen der verkozen Preſidenten en Vice-Preſidenten der afdeelingen voorgelezen; zijnde tot Preſidenten der zeven afdeelingen benoemd: de heeren *Huijtens-Kerremans*, *van Toulon*, *Metelerkamp*, *van Heeckeren tot Kell*, *Reijphins*, *Roſier* en *van Hogendorp*, welke heeren, met den Preſident der Kamer, als gewoonlijk, de centrale afdeeling uitmaken zullen.

Vervolgens werd gelezen eene misſive van Zijne Majeſteit, gedagteekend van heden, behelzende, dat, daar Hoogstdezelve verzocht was de financiële wetten nader in overweging te nemen, het nu onmogelijk was, om de begrooting der uitgaven van het Rijk en de middelen tot vinding dier uitgaven nog in dit jaar vast te ſtellen, terwijl de geregelde loop van 's Lands zaken, de voldoening der Renthefſers van den Staat en verdere Schuldeiſchers, gedurende den tijd die tot een nader onderzoek benoodigd zal zijn van die maatregelen, welke ter uitvoering der Grondwet aan de Vergadering zullen behooren te worden voorgedragen, gewaarborgd behooren te worden, waartoe Zijne Majeſteit een beſluit voordroeg, houdende: „Dat aan de verordeningen, bij de wet van den 24 December 1818, en bij de opgevolgde wetten van den 12 en 21 Mei 1819, bij deze eene voortdurende kracht wordt toegekend, te dien effecte, dat dezelve zullen blijven in volle vigeur, gedurende acht maanden na den laatſten December 1819, of gedurende zoodanigen korteren tijd, als dezelve vroeger door andere wettelijke bepalingen mogten zijn vervangen."

Daar de voorgelezen boodſchap en ontwerp van wet gedrukt waren, en reeds in de respectieve afdeelingen zich bevonden, om aan de Leden te worden rondgedeeld, ſtelde de Preſident voor, deze ſtukken aan het onderzoek der sectien te verzenden, met uitnoodiging, om zich met hetzelve onverwijld onledig te houden.

Op voorſtel van den heer *Metelerkamp* werd, uit hoofde van het dringende der zaak, beſloten, vorenſtaande boodſchap en conceptwet naar de ſectien te verzenden, om die dadelijk te onderzoeken, opdat nog heden het verſlag der centrale ſectie zou kunnen worden gehoord; wordende de Preſidenten verzocht, om, na dat dit onderzoek afgeloopen zou zijn, in de centrale ſectie bijeen te komen. Waarna de Vergadering werd geſcheiden en geadjourneerd tot twee uren na de middag.

Omſtreeks half drie uren de vergadering wederom geopend zijnde, las de Griffier het rapport der centrale ſectie voor, behelzende, dat er in de Franſche vertaling eene kleine verandering behoorde plaats te hebben, waaraan reeds voldaan was, en dat bij de conceptwet niet bepaald was, dat dezelve eerst van kracht zou zijn van het tijdſtip af, dat zij in het Staatsblad zal wezen geplaatst, even zoo als zulks bij de wet op de potasch heeft plaats gehad. *(Rotterdamsche Courant.)*

ARNHEM, *den 22 December.*

Het plan der beſtrating van den grooten weg van Wageningen, op Arnhem, en ook van dien van Arnhem tot aan den Ellekomſchen dijk, is thans, zoo als wij vernemen, in alle deelen zoo ver tot volkomenheid gebragt, dat er reeds een begin aan de voorbereidende werkzaamheden tot de uitvoering van hetzelve is gemaakt.

MENGELINGEN.

Verhaal eener beklimming van den berg Soembing, *gelegen in de residentie* Kadoe.

Op den 12den dezer verlieten wij *Magellang*, het voornemen hebbende, om den berg *Soembing*, zijnde een der zoogenaamde twee gebroeders, op de grenzen der residentie *Kadoe* en der vorsten landen liggende, te beklimmen en begaven ons tot dat einde naar de dessa *Para-an*.

Den 14den des namiddags, vertrokken wij gezamentlijk, te paard, van *Paraan*, eene dessa in het district *Djetis* gelegen, (alwaar de hoofd-demang van politie van dat district en de opziener der landelijke inkomsten hun verblijf houden) naar de dessa *Ketjepit*, aan de noordzijde van den berg *Soembing*, met voornemen aldaar te overnachten, als zijnde die dessa de hoogst gelegene in die ommestreeken. Evengemelde dessa niet verder dan naar gissing slegts vier engelsche mijlen van *Para-an* verwijderd, hadden wij dezelve spoedig bereikt, te meer daar eene opkomende regenbui ons noodzaakte onze paarden sterker aantezetten.

De benoodigde slaapplaatsen aldaar voor het gezelschap zoo goed en zindelijk ingerigt, als de gelegenheid aan de hand gaf, begaven wij ons vroeg ter rust, om den volgenden morgen met nieuwe krachten onze reis te vervolgen.

De thermometer van Fahrenheit daalde in den avond niet lager dan op 65 graden, des middernachts tot op 64, en des morgens van den 15den ten 4 ure, bevonden wij denzelven op 65 graden.

Bereids ten 5 ure des morgens, waren wij allen gereed om te vertrekken, om zoo ver wij konden, te paard te rijden, de weg echter slecht gebaand zijnde, noodzaakte zulks ons den dageraad aftewachten, en niet vroeger dan ten half-zes ure verlieten wij de dessa *Ketjepit*, vergezeld van eene menigte javanen, welke ons zoo van *Para-an*, *Prapak*, als *Ketjepit* gevolgd waren.

Niet verder, dan tot *Tjemara Kembar*, (eene plaats aldus genaamd, alzoo aldaar in vroegere jaren twee denne bomen hadden gestaan, waarvan nog *een* gedeeltelijk *te zien was*,) op een afstand van circa twee engelsche mijlen van de dessa voormeld gelegen, konden wij de paarden gebruiken, door dien de weg zeer steil opging.

Tot dus verre gekomen, en gezeten onder een van bamboesen vervaardigd hutje, vertoonde zich aan ons bij het klimmen van den dageraad de uitgestrekte vlakte van *Djetis* en *Prapak*, en over het gebergte van *Somowono*, het noorder zeestrand. Verrukt door dat heerlijke gezigt, wierden wij aangemoedigd om den top des bergs te beklimmen, verzekerd van allengskens bij het opkomen der zon, nog schooner en uitgebreider tooneelen te zullen ontwaren.

De regen eenige dagen te voren in groote hoeveelheid gevallen, had de lugt zoodanig gezuiverd, dat geen de minste hindernissen zich voor onze oogen opdeden, en wij vergelukten ons juist dezen dag tot het beklimmen des bergs te hebben gekozen.

Bij het hooger klimmen aan de noordzijde des bergs, en wel tot aan eene plaats *Tjemara Sewoe* genaamd (of duizend Tjemara bomen uithoofde van de menigte dier bomen welke zich aldaar bevonden,) vertoonden zich als om strijd de schoonste gezigten die zich aan het oog kunnen voordoen; noordelijk de rivier *Bodrie* in het *Kandalsche* gelegen, meer oostelijk de reede van *Samarang* zoo duidelijk, dat men de aldaar liggende schepen gemakkelijk met het bloote oog konde tellen: even gemakkelijk konden wij onderscheiden, twee schepen in zee zeilende, en verder juist voor ons in het verschiet, zagen wij het eiland *Crimon Java*.

Wij zagen ook de uithoeken van *Japara* en van *Lassem*. Tot bijna op het hoogste gedeelte des bergs geklommen zijnde, ontdekten wij den uithoek van *Toeban*, en, ter gelijker tijd eenen hoogen puntigen berg, naar onze gissing de berg *Semeroe* in het *Probolingosche* district, gelegen in de residentie *Bezoekie*.

De hooge bergen in de nabijheid van de gebroeders gelegen, zijn die van *Oenarang*; zij lagen noordoostwaarts van ons, in dezelfde rigting werd de berg van *Japara* gezien.

De bergen *Merapie*, *Merababoe*, *Lawoe* en *Willis* hadden wij allen in eene zuidoostelijke rigting.

Het was half-twaalf uur toen wij ons op het hoogste en klipachtigste gedeelte des bergs bevonden, wanneer eenige dampen uit de valeijen opgesteegen ons beletteden, de vlakte van *Djetis* verder in haar geheel te beschouwen, en wij rigtten toen onzen weg zuid-oostwaarts naar den krater, aldaar gevonden wordende.

De steile weg, welke wij reeds waren opgeklommen, zoo ver de rug des berg ons toeliet optemerken, was uit bazalt steenen tezamengesteld, en met dun rond gras begroeid. Behalve in de *Tjemara Sewoe*, ontmoetten wij geene bomen; Eenige struiken, heesters en bloemen, zoo als die op meest alle hooge bergen op dit eiland gevonden worden, vertoonden zig van tijd tot tijd.

De inwooners van de dessas *Klesemam*, *Benjoehoerip*, *Petrobrantan* en uit meer andere dessas, gelegen in het district *Ketjepiet*, zaaijen tabak op eene zekere hoogte van den berg, waarvan de plantjes naderhand voor 80 duiten de duizend stuks verkocht worden.

Tusschen de klippen die den top des bergs uitmaken gekomen zijnde, klommen wij langs een moeijlijk en gevaarlijk pad naar boven. Op sommige plaatsen had men hetzelve uit eene aan een muur gelijkende steilte, ter breedte van een voet, ja zelfs minder gekapt, en wij hadden alsdan ter regter zijde van ons den steilen rotsagtigen berg, en links, eenen onafmetelijken afgrond, die ons deed ijzen; wordende door het opzingen van gebeden door de ons vergezellende javanen, het denkbeeld van het gevaar niet verminderd. Wij vonden het gras aldaar zeer lang, rond, biesch en geelachtig, in op zich zelve staande bosschen, hetwelk het gaan moeijlijk en gevaarlijk maakte, door dien hetzelve zeer glad was. Na omtrent honderd roeden door klippen te zijn voortgekropen, onder klagten over de moeijlijkheid ons voortekomen, vertoonde zich onverwachts eene vlakte tusschen steile rotsen, onbeschrijfelijk woest door elkander gelegen, en op een gestapeld. Het was toen juist middag.

Die vlakte naar gissing 150 roeden in het vierkant, wierd door de inlanders genaamd *Segoro Wedie* (zandzee) uithoofde van het zand derzelve, gelijk aan het zand dat aan de stranden gevonden wordt, doch welke grond ons toescheen, uit verbrande, en door den tijd vergane rotzen, zwavel en zand tezamengesteld te zijn. Aan de zuidkant van die vlakte was het zand met regen water bedekt, circa ter diepte van twee voeten, welk water van de klippen afvloeid en zich aldaar verzameld, hebbende wij geene opwelling kunnen ontdekken.

Evengemelde vlakte, bleek duidelijk te zijn een krater, terwijl ter gelijker tijd de reeds gevorderde vegetatie bewees, dat dezelve bereids veele jaren geleden had uitgebrand. Hooge rotzen omringden dezelve, op verscheidene plaatsen geheel overhangende naar de binnen zijde, waaronder wij eenigzints angstvallig doorgingen. De akelijke woestheid die het geheel vertoonde, was ten uitersten ontzagverwekkende, en laat zich niet ligt beschrijven.

Bij het afklimmen der klippen, die de gezegde vlakte aan de noordzijde omringden, hadden wij aan de overzijde der rotzen, en die aan de zuidzijde de *Segoro Wedie* beperkten, rook ontdekt, die dan met meerdere, dan met mindere kracht in de hoogte steeg; wij haasteden ons dierhalven die plaats te bereiken, en klouterden tot dat einde ongeveer 100 voeten over steile rotzen, aan de zuidkant van de *Segoro Wedie*. Op het hoogste gedeelte van dezelve gekomen zijnde, ontdekten wij eene even groote vlakte, echter verschillend van de vorige. Hier was het, dat wij de verschrikkelijkste uitwerkzels der natuur met kille huivering aanschouwden. Hoe nietig gevoelden wij ons te midden dezer puinhoopen, door onderaardsch vuur veroorzaakt, hetwelk wij, hoewel in eene geringe maat, nog werkzaam vonden. Aan den oostkant van den krater steeg op honderde plaatsen zwavel-damp omhoog, terwijl aan de westkant van dezelve, en eenige voeten hoger in de rotzen eene opening gevonden werd van circa twee voeten in diameter, vol water, doch zoodanig woedend kokende, dat deszelfs kragt 's menschen bezef te bovenging. Het klotsen van het water door het hevige onderaardsch vuur veroorzaakt, deed den grond zelfs in de afgelegenste hoek van den krater dreunen. De gevaarvolle posititie waarin wij ons bij die verschrikkelijke uit de natuur gevormde ketel bevonden, door het geweldig schudden en het instorten van een gedeelte van den grond, waarop vijf personen van ons gezelschap zig onvoorzigtelijk begeven hadden, belettede ons, om de hitte van het daarin kokend water door den thermometer te bepalen. Op verscheidene plaatsen in de vlakte borrelde mede kokend slijkagtig water met veel geweld uit den grond op. Een van het gezelschap, die zich te digt bij de plaats begaf, had bijna zijne nieuwsgierigheid ten duurste betaald, zijnde de grond aldaar zoo zagt, dat dezelve onder zijne voeten weg zonk, en hij zich deerlijk brande.

Op de klippen wierden geheel verdorde bomen gevonden, doch derzelver stammen en takken waren onbeschadigd, waarom wij veronderstelden, dat op die plaatsen de ontbranding en de opwerking van zwavel, eerst kortelings had plaats gevonden.

De grond in den krater was overal zeer warm, doch op de eene plaats meer als op de andere. De grootste hitte werd aan de westkant van den krater, en digt bij de aldaar opeengestapelde rotzen ontwaard. De bamboezen (waarmede wij ons bij het opklimmen van den *Soembing* voorzien hadden) in dezelve gestoken, hetwelk met zeer veel gemak geschiedde tot circa een en een halve voet in den grond, alwaar een harde korst dezelven belettede verder door te dringen, deed ogenblikkelijk rook, en op sommige plaatsen water uit den grond opkomen. Verscheidene klippen van eene matige grootte, die verstrooid op den grond van den krater lagen, waren tot op een en een halve voet van den grond geheel vercalcineerd, zoodanig, dat de minste aanraking dezelven uit elkander deed vallen.

Aan de oostzijde van den krater vermeenden wij stammen van bomen te ontdekken, van circa twee voeten hoog; dezelven met onze bamboezen aanrakende, bleek het, dat die alle bereeds vergaan waren, en met weinig moeite verstrooiden wij het overblijfsel derzelven. Op deze plaats vonden wij de meeste zwavel, zijnde de rotzen met dezelve bedekt, en de holtens met fijne en reedelijk zuivere zwavel geheel opgevuld.

De thermometer welke in de deur der, op eenigen afstand van het uit de grond opborrelend kokend water, van bamboesen opgerigte hut gehangen was, stond in den beginne op 54, en naderhand op 55 graden, en desniettegenstaande waren de dranken derwaarts gebragt, bijna ondrinkbaar door de koude, veroorzaakt naar onze gissing door de scherpe winden welke bij het beklimmen des bergs gewaaid hadden.

De steile hoogten der ons omringende rotzen, welke alle pogingen om dezelve te beklimmen trotzeerden, beroofden ons van het genoegen het zuidelijke gedeelte van het eiland te aanschouwen, en wij allen werden daardoor bitter in onze hoop te leur gesteld.

Twee uren hadden wij in dezen nog niet geheel uitgebranden krater doorgebragt, toen wij gedwongen werden dat schouwspeel der natuur, zoo ontzaggelijk en schrikverwekkend te verlaten, om onze terugreis aantenemen, waartoe wij onzen tijd zeer noodig hadden, uit hoofde van de steilte des bergs, die het afklimmen zeer moeilijk en gevaarlijk maakte. Het was half zes uur eer wij *Tjemara Kembar* bereikten, de plaats alwaar wij de rijdpaarden hadden gelaten, en van waar wij ons spoedden naar de dessa *Ketjepit*. De in die dessa achtergelatene goederen ingepakt zijnde, verlieten wij die plaats en kwamen ten half-acht ure des avonds te *Para-an* te rug, alwaar wij aan een wel voorzienen disch, en onder het genot van een goed glas wijn, ons de heerlijke tooneelen van den dag weder voor ogen stelden, en de ongemeene vermoeijenissen welke wij ondergaan hadden, om dezelven te bezigtigen, uit het geheugen wischten.

H.

SCHEEPSVAART.

't Leven wentelt, zonder spoor,
's Werelds wijde kolken door,
Krult en rolt zijn woeste baren;
Wisselt telkens tij en stroom,
Worstelt tegen strand en zoom,
Reê en haven misgevaren;
Stijgt en stort met d' eigen spoed,
In gedurige eb en vloed.

Tuimlend over baar en schuim,
Zwalpen we op 't onmeetlijk ruim,
Zoeken, waar we een legplaats vinden;
Slingren beurtlings heen en weer,
Dobbren op en domplen neêr,
Prooi en spel van zee en winden;
Afgestroomd en voortgeroeid,
Naar de branding ebt of vloeit.

Och, zoo menig, naakt en bloot,
Heeft geen riemen bij zijn boot,
En vergaat op bank en bedden;
Och, zoo menig, moê en mat,
Neêrgeplast in 't woelend nat,
Moet met zwemmen 't leven redden;
Och, zoo menig, roeit en rept,
Maar het nijdig water ebt.

'k Heb op reis er meest gepraaid,
Die op klip en bank verwaaid,
Met hun wrak in 't wilde stoven;
'k Zag er zonder want of dek,
Boord en bodem rank en lek,
't Hoofd met pompen naauwlijks boven;
'k Zag er worstlen met d' orkaan
En met man en muis vergaan.

Zeldzaam, die op roer en zwaard,
In een drijvend schuitje vaart
En geen diepten heeft te peilen;
Die de baren dartlend kneedt
En den wind te kluistren weet
En laat labbren in zijn zeilen;
Die, bij 't stormen van den nacht,
Op zijn anker d' ochtend wacht,

Echter niet te ver van ree,
Zeilers op de levenszee,
Want het spookt op elke hoogte;
Velen, u in vaart gelijk,
Boorden zich in zand en slijk,
Zitten zuchtende op de droogte,
En geen gunstig watergod,
Maakt op nieuw hun scheepje vlot.

Neen, geen blinkend koningsjagt
Heeft den wind en 't weêr in pacht,
Noch de golven prijs gekregen,
Meestal hangt een bui op zij,
Altijd gaat er stroom en tij,
Meestal onzen wenschen tegen;
Altijd komt ons de eb te vroeg,
En de vloed niet tijds genoeg.

Wilt gij echter troost en raad,
Roeijersgast en stuurmansmaat,
Vraagt geen trouw aan valsche stroomen;
Vest geen hoop op wind en weêr:
De afgrond onderschraagt het meer
En de branding dekt de zomen;
Leert den aard van 't element,
Best vermijdt men wat men kent;

Zweept de storm het ziedend sop,
Stuurt niet tegen 't noodweêr op;
Maar bindt roer en takel vaster;
Klimt een klip u tegen boord . . .
Maar waar dwaal ik, dwaze, voort?
Geen ontijdig voorschrift past er;
Stuurluisraad is onverstand
Waar de wijsten zijn aan land.

TOLLENS.

Stand van den thermometer te Weltevreden, gedurende de maand Juni 1820.

Datum.	's morg. 6 uur.	's morg. 9 uur.	's midd. 12 uur.	's midd. 3 uur.	's avonds 6 uur.	's avonds 9 uur.	med. voor ied. dag.
1	75	83	87	87	84	80	82
2	76	83	86	88	83	81	82
3	76	88	88	87	85	81	83
4	76	80	85	85	84	80	81
5	75	83	85	85	84	81	81
6	76	80	86	84	80	79	80
7	74	77	80	84	82	79	79
8	74	78	84	86	81	77	80
9	73	78	86	86	82	77	80
10	75	78	86	84	81	80	80
11	74	80	86	83	82	78	80
12	74	80	87	88	84	80	82
13	74	80	86	86	83	80	81
14	72	81	87	88	84	79	81
15	71	78	88	88	83	78	81
16	70	79	87	89	82	79	81
17	73	80	88	89	84	79	81
18	71	79	87	87	81	78	80
19	70	79	87	87	82	80	80
20	73	80	89	88	82	79	81
21	73	80	88	86	80	78	80
22	73	80	87	87	83	80	81
23	73	81	87	88	83	80	82
24	73	80	89	89	84	81	82
25	72	79	89	83	81	78	80
26	70	78	85	85	83	81	80
27	71	78	88	87	83	78	80
28	70	78	88	87	84	80	81
29	71	77	89	87	83	80	81
30	71	77	90	87	82	79	81
med.	72 14/15	79 13/30	86 ⅜	86 ⅚	8[illegible]	79 ⅓	

Z. v. Z.

Bekendmaking.

KRACHTENS daartoe bekomen autorisatie, maakt de resident van Batavia bekend, dat er van heden af aan, tot en met ultimo dezer maand, eene inschrijving is geopend, tot de leverancie aan het Gouvernement van de navolgende goederen als:

Voor het Militair Departement.

6,000 stukken wit Chineesch linnen.

Voor het Marine Departement.

24 Boots compassen.
200 Mast banden.
20 Pikpotten.
24 Glazen of zandlopers à 4 uren.
24 dito „ do. „ 1 do.
24 dito „ ½ do.
24 dito „ 1 minuut.
600 Ponden presenning spijkers.
288 Bossen marlijn.
288 ditto huijzing.
100 Geteerde lijnen 6 draad.
100 dito „ 9 do.
100 dito „ 12 do.
100 dito „ 15 do.
80 Ongeteerde „ 6 do.
70 dito „ 9 do.
60 dito „ 12 do.
70 dito „ 15 do.
50 Europ. trossen 3 duim.
50 dito „ 3½ do.
50 dito „ 4 do.
50 dito „ 4½ do.
50 dito „ 5 do.
12 stukken want 4½ do.
12 dito „ 5 à 5½ do.
20 dito „ 6 - 6½ en 6¾ duim.
16 dito „ 7 - 7½ do.
10 dito „ 8 do.
6 Europ. kabeltouw 6 do.
6 dito „ 7 - 7½ do.
6 dito „ 8 - 8½ do.
6 dito „ 9 - 9½ do.
4 dito „ 10 - 10½ do.
4 dito „ 11 do.
4 dito „ 12 do.
4 dito „ 13 do.
4 dito „ 14 do.
4 dito „ 15 do.
4 dito „ 16 do.
100 Rollen Hollandsch zeildoek.
2000 Ellen moscoviesch raveusdoek.
4000 dito vlaamsch linnen.
3000 dito gebleekt do.
3000 dito ongebleekt do.
2000 dito tekelenburgs do.
2000 dito ligt Brabandsch zeildoek.
400 Pees verfkwasten.
4000 Ponden kopere dubbelde spijkers.
400 Pees teerkwasten.
2000 Ellen rood vlagge doek.
2000 dito blaauw dito.
2000 dito wit dito.
100 Vaten pik.

Hij noodigd mits dien de gegadigden, het zij tot de geheele of gedeeltelijke leverancie, hunne inschrijvings-billetten ten zijnen kantore intezenden, welke aldaar dagelijks (zon- en feestdagen uitgezondert) zullen worden ontvangen, en de kwaliteit van het te leveren Chineesche linnen kan worden bezigtigd.

BATAVIA, *den 17den Juni* 1820.

De resident van Batavia:
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

KRACHTENS daartoe bekomen autorisatie maakt de resident van Batavia bekend, dat er van heden af aan, tot en met den 15 Juli nu aanstaande, eene inschrijving is geopend, tot de levering aan het Gouvernement, van de navolgende goederen, als:

Marine Goederen.

1 Paarde lijn à 4 duim,
1 Jaagtros à 3 do.
1 Tros à 4½ duim tot katlopers,
2 Dito à 4 do. do. noktakels,
12 Lijnen van 12 tot 6 duim,
100 Bossen huizing; } Europiesch touwwerk.

1 Rol linnen voor sloep tenten en linnen zeilen.
1 Tros van 4 duim tot stroppen voor geschut-talies.
16 Vaam want van 9 duim.
36 Dito do. do. 5 do.
30 Schapen vachten.
1 Riem cardoes papier.
1 Hand stoffer.

Schrijfbehoeften.

800 Vellen olijphants papier.
200 Dito pargament.
18 Riemen groot formaat papier.
1250 Dito ordinaire do.
110 Dito post papier.
40 Dito kardoes do.
25 Dito vloeij do.
3500 Bossen pennen schagten.
175 Ponden Europisch lak.
920 Dozen ouwelen.
50 Douzijn roode potlooden.
50 Dozen sandrak.
100 Stuks penne messen.

hij noodigd mits dien, de gegadigden tot de geheele of gedeeltelijke leverantie zoo spoedig mogelijk hunne inschrijvingsbilletten intezenden, en van de schrijfbehoeften, de monsters daarbij te voegen, welke dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd) ten zijnen kantore zullen worden ontvangen.

BATAVIA, *den 21 Juni* 1820.

De resident van Batavia,
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

KRACHTENS daartoe bekomen autorisatie, bij besluit van Zijne Excellentie de Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië van den 19 Mei jl. n°. 3, zal de resident van Batavia op Zaturdag den 8 Juli nu aanstaande, des morgens ten elf ure, ten zijne kantore in de Koestraat, in het openbaar aan de meestbiedende door vendumeesteren doen opveilen en verkoopen, het gebouw voorheen gediend hebbende tot de *smits-winkel* op de Ankerwerf, op zoodanige conditien en voorwaarden, als dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd) ten kantore van den architect der civiele gebouwen den heer *J. H. Horst*, zullen ter lezing liggen, en door wien *vier* dagen vóór den verkoop aan de gegadigden plaatselijke aanwijzing zal worden gedaan.

BATAVIA, *den 29 Juni* 1820.

De resident van Batavia.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Bekendmaking.

DE resident van Buitenzorg, in aanmerking nemende, dat de termijn van betaling der belasting op de paarden en rijtuigen voor dit jaar reeds is verloopen, en evenwel de meeste belastingschuldigen in deze residentie achterlijk zijn gebleven in het doen der aangifte en betaling; brengt mits deze ter kennis der belanghebbenden, dat tot den 31sten dezer maand Juli inclusive, nog ten zijne kantore zal worden gevaceerd tot het ontvangen van voorschreven belasting, en dat na dien datum, de wet, bepalende eene boete van *f* 10 voor ieder paard, hetwelk zal zijn verzwegen, of waarvan de betaling niet zal zijn geschied, zal worden ten uitvoer gebragt.

Wordende bij deze aan alle de land-eigenaren dezer residentie ter kennis gebragt, dat bij artikel 10 van de resolutie van den Gouverneur Generaal in Rade de dato 25sten November 1819 n°. 8, is bepaald, dat voormelde belasting zal worden geheven in alle de residentien van Java, en dat *alleen* daarvan blijven vrijgesteld *de Inlandsche Vorsten, Regenten en Hoofden.*

BUITENZORG, *den 1 Juli* 1820.

De resident voornd.
VAN HOGENDORP.

Bekendmaking.

DE resident der Preanger Regentschappen, maakt mits deze bekend, dat ingevolge besluit van Zijne Excellentie de Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, de dato 19den Junij jl. n°. 4, aan den minstinschrijvenden zal worden uitbesteed, de aanmaak van vijf en dertig *nieuwe prauwen*, tot den afvoer van koffij, van Tjicao naar Batavia.

De conditien en voorwaarden, zullen van heden af ter lezing liggen te Batavia ter Lands-drukkerij, in de Preanger Regentschappen te Tjanjor ten kantoore van den resident, en te Tjicao bij den pakhuismeester, op welke laatste plaats mede een modelprauw ter bezigtiging zal worden afgezonderd.

De billetten tot inschrijving zullen bij den resident der Preanger Regentschappen worden ontvangen, uiterlijk tot over eene maand na dato dezes.

TJANJOR, *den 8 Juli* 1820.

De resident voornd.
R. VAN DER CAPELLEN.

Advertentie.

DE hoofd-inspecteur der waterstaat op Java, of bij afwezigheid de inspecteur der 1ste afdeeling, krachtens autorisatie van Zijne Excellentie de Secretaris van Staat, Gouverneur Generaal over Nederlandsch Indië, voornemens zijnde op Donderdag den 20sten Juli eerstkomende, des morgens ten 9 ure, ten kantore van den heer resident van Batavia, publiek uittebesteden:

1°. Het vernieuwen van 78 roeden *beschoeijing*, langs de Molen-

vlietsche-dijk.

Item van 220 roeden lengte, langs het kampement van Weltevreden, tusschen de sluis bij Noordwijk en de groote zuiderweg of Goenoeng-saharie.

1021 roeden, langs de weg van Goenong-saharie.

Verwittigd hiervan het publiek; als mede dat voor de gegadigden, het bestek en conditien in de Hollandsche en Inlandsche talen ter lezing zullen liggen, ten kantore van den heer resident van Batavia, en ten huize van den inspecteur *Tromp* op Molenvliet, alwaar nadere inlichting te bekomen zijn; zullende drie dagen voor de aanbesteding, de afperking der te vernieuwen gedeelten als mede locale aanwijzing door de opzieners van de waterstaat geschieden.

BATAVIA, den 28 *Juni* 1820.

De hoofd-inspecteur voornd.

J. PEEREBOOM, Bz.

Advertentie.

Op Donderdag den 20sten aanstaande, 's morgens ten 9 ure, zal ingevolge autorisatie van Zijne Excellentie de Secretaris van Staat Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, verleend bij besluit van den 19den en 31sten Mei no. 18 en 20, en onder hoogstdeszelfs nadere approbatie door den architect der civiele gebouwen, ten kantore van denzelven aan de minstinschrijvende worden uitbesteed.

Eerstens. Het repareren en veranderen der zuidelijke bijgebouwen van het Gouvernements huis op Molenvliet.

Tweedens. Het afbreken der kuipers winkel en het repareren en in order brengen der overige gebouwen op 's lands equipagie werf.

De platte grond, opstand en profil teekeningen als mede de konditien van aanbesteding, zullen acht dagen te voren op het bureau voornoemd, in de Nederduitsche, Chineesche en Maleidsche talen ter lezing leggen, en op Donderdag den 13den aanstaande, 's morgens ten acht ure, zal door den ondergeteekende zelve plaatselijk aanwijzingen worden gedaan, aan al degenen welke zich tot dat einde, aan voornoemde plaatsen zullen laten vinden.

BATAVIA, den 6 *Julij* 1820.

De Architect voornoemd.

J. H. HORST.

Advertentie.

Op Dingsdag, den 25sten Julij 1820.

Zal door Vendumeesteren, ten overstaan van eene kommissie van wege het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, bij executie krachtens appointementen condemnatoir de dato 24 December 1817 en 8 April 1818, verkooping worden gehouden, ter plaatze alwaar ten dien dage vendutie zal gehouden worden, van de volgende vastigheden als:

No. 1. Zeker stuk grond, zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij thans bebouwd met drie nieuwe steene huizen, staande en gelegen op het plein, buiten de voormalige Diestpoort in de Chineesche Kampong, of in het westerveld het 1ste deel van het blok O, sub No. ...

2. Zeker stuk land, thans te zamen getrokken en tot een gemaakt, bebouwd met een groot steene woonhuis, op de Europesche manier getimmert, een speelhuis aan de rivier kant, verscheide kamers en een pakhuis, een onvoltooide araks-branderij en champang-makerij, etc. staande en gelegen westwaarts buiten deze stad aan de noordzijde van de Bachrachtsgracht of in het westerveld het 8ste deel van het blok P, sub No. 573, 574, en 7de deel P, N. 307, 573, 574 en 576.

Voorts zoo als de gedachte vastigheden ter plaatze voorschreven gelegen en toebehoorende zijn, no. 1 aan *Lim Okko*, en no. 2 aan *Be Tiauw Soei*, [illegible]

Daaromme is er iemand, die eenig regt, aktie of toezegging op de voorschrevene perceelen zoude willen pretenderen en zich opposeren, tegen de voorschreven executie en verkooping; die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

Die gading hebben om de voorschreven vastigheden te koopen, die komen ten dage ure en plaatze voorschreven aanhooren de conditien en doen hun profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd na voorgaande klokke geslag van de puije van het Raadshuis te Batavia, op vrijdag den 30 Junij 1820.

W. A. VAN DEN HEUVEL.

Deurwaarder van het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië.

Advertentie.

Alzoo *Geertruida Cornelia de Lopes*, weduwe van *Coenraad Boode*, in leven titulair-kapitein der burgerij alhier te Batavia, bij haar testament op den 27 December 1800, voor den notaris *Huibert Ketelaar* en getuigen, mede alhier te Batavia gepasseerd, en den dag daaraan met haren dood bevestigd, na wegmaking van eenige legaten, tot hare eenige en al geheele erfgenamen heeft gesteld en geinstitueerd gehad, haar nicht *Catharina Cornelia de Lopes*, onder de conditie, dat alle de door de testatrice in eigendom bezeten wordende landerijen, door haren dood te ontruimen en natelaten, niet zouden mogen worden verkocht, gedonateerd of anders veralieneerd, maar door de erfgename gedurende haar leven alleen het usufruct zoude genoten worden, vermits dezelve landerijen bij overlijden van de erfgename zouden moeten overgaan en devolveren op hare natelatene kinderen, en bij ontbreking van dien, voor een kwart gedeelte op de in leven zijnde bloedverwanten van wijlen der testatrice echtgenoot voornoemd, *Coenraad Boode*.

En alzoo de voornoemde gestelde erfgename *Catharina Cornelia de Lopes*, alhier te Batavia, zonder nalating van kinderen is overleden, en aldus de gedachte landerijen voor een kwart gedeelte aan de in leven zijnde bloedverwanten van wijlen *Coenraad Boode*, zijn overgegaan en gedevolveerd.

En alzoo wijders *Balthazar Fredrik Wilhelm Baron von Lutzow*, in zijne kwaliteit van curator over het voorschreven een kwart gedeelte dier landerijen, krachtens het op den 22 Mei 1816, van president en raden in den voormaligen hoogen raad van justitie geobtineerd mandament met de clausule van edictale citatie, tegen elk en een iegelijk, die zoude vermeenen geregtigd te zijn tot het bovengemelde een kwart gedeelte der meergenoemde landerijen, uit de nalatenschap van wijlen voornoemde *Geertruida Cornelia de Lopes*, weduwe *Coenraad Boode*, op den regtsdag van den 14 dezer loopende maand Junij, van president en raden in het opgevolgd hoog geregtshof van Nederlandsch Indië, tot nadere oproeping van de belanghebbenden heeft verzocht en geobtineerd eene derde citatie bij edicte met de clausule ad valvas curiæ.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende *Willem Anthonij van den Heuvel*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemd hoog geregtshof, bij dezen uit naam en van wege de Hooge Overheid dezer landen, voor de derde maal dagvaarde alle en een iegelijk, die als bloedverwanten van wijlen *Coenraad Boode*, krachtens de voorschreven testamentaire dispositie van wijlen *Geertruida Cornelia de Lopes*, op den 27 December 1800 voor den toenmaligen notaris *Huibert Ketelaar* en getuigen alhier te Batavia gepasseerd, zouden willen sustineren tot het een kwart gedeelte in de voorschreven landerijen door de testatrice met den dood ontruimd en nagelaten, dan wel tot het provenu daarvan geregtigd te zijn, om te komen en te compareren, dan wel hunne gemagtigden te zenden, ter openbare rolle van welmeld hoog geregtshof, op het Stadhuis alhier te Batavia, tegen den eersten regtdag, die wezen zal in de maand Januarij 1822, des morgens de klokke half-acht ure precies, ten einde het tweede default te purgeren, voorts als nog hun vermeend regt, actie of pretensie te institueren en te verifiëren, en wijders te zien dienen van intendit, onder overlegging der verificatien daartoe specterende, met intimatie voor de nalatigen, dat tegen hen zal worden verleend het derde default en zij overzulks van hun regt, actie of pretensie zullen worden verstoken en deswegens hen zal worden geimponeerd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia den 28 Junij 1820.

De eerste deurwaarder en gezworen Exploicteur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch Indië.

W. A. VAN DEN HEUVEL.

Advertentie.

Alzoo de raad van justitie te Batavia, aan den advokaat en procureur mr. *Arnold Jan van der Tuuk*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende de boedels van insolventa overledene alhier, en als zoodanig administrerende de nalatenschapp van wijlen *D. Christiani*, *J. C. Lijber*, *H. Scheij*, *J. Knaggs*, *C. Curtius*, *C. J. Vos*, *Sie Madjien*, *Tan Pangkie* en *Oeij Tjieuwko*, heeft verleend appointement van citatie bij edicte, op ende jegens alle bekende en onbekende pretendenten, die eenig regt, actie of pretensie, op de voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben.

Zoo is het, dat ik *Hendrik Nollemans*, deurwaarder en gezworen exploiteur van welmelden raad, bij deze dagvaarde, alle bekende en onbekende die eenig regt, actie of pretensie, ten laste van voorschrevene nalatenschappen vermeenen te hebben, omme op Donderdag den 27 Julij 1820, des morgens de klokke half-acht ure precies, ter openbare rolle van welmelden raad te compareren, dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te purgeren, en als nog hunne vermeende actie of pretensie te institueren en voorts te procederen, als naar stijl en practijk, op poene dat alle defaillanten die ten voorschreven dage en plaatse, niet compareren noch gemagtigden zenden, verstoken zullen zijn van hun regt en actie.

Aldus gepubliceerd en geaffigeerd te Batavia, den 6 Julij 1820.

De eerste deurwaarder en gezw. exploiteur bij welm. raad van justitie.

H. NOLLEMANS.

Post-kantoor te Batavia.

Wordt ter kennisse van het publiek gebragt, dat aan het Post-kantoor te Batavia pakketten ter verzending van brieven geopend zijn, om te worden verzonden

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Engs. Recovery*,	W. Fortherley.
Dito.	*Ned. Vrouw Maria*,	H. Wbenhoff.
Amsterdam,	*Amerik. Ceres*,	J. Hodgdo.
Molukkos,	*Engs. Indiana*,	J. Paal,
Malacca,	*do. Gulde*,	J. Higgens.

welke in lading liggen en den loop dezer of in den beginne der volgende maand zullen zeilen.

De brieven of pakketten uit de oostelijke districten, kunnen ter verdere verzending onder adres van den postmeester aan de Post-kantoren te Samarang en Sourabaija, worden bezorgd.

Post-kantoor te BATAVIA, *den 6den Julij* 1820.

De postmeester te Batavia.

C. MUNSKEN.

(*Het vervolg in het tweede Bijvoegsel.*)

TWEEDE BIJVOEGSEL DER BATAVIASCHE COURANT.

ZATURDAG, *den* 8*den* JULI, 1820.

(*Vervolg van het Bijvoegsel.*)

Wisselkours.

BATAVIA, *den* 22*sten Junij* 1820.
Op Holland, 3-m. zigt, 52 *fl. H. Ct.* per *Sp. mat.*
Op Engeland, 3-m. zigt, 5 *schell.* per *dito.*
Op Bengalen, 1-m. zigt, 200 *sicca ropijen* per 100 *Sp. matten.*

*** OP den 12 Januari jl., overleed te Zwolle, de Weled. Gestr. Heer *J. G. van Rossum*, oud president van den raad van justitie te Batavia, in den ouderdom van 71 jaren.

*** NA eene gelukkige vereeniging van vier-en-twintig jaren, drie maanden en een en-twintig dagen, overleed heden tot mijne groote droefheid, mijne tedergeliefde echtgenoot vrouwe *Elisabeth van Hoesen*, geboren *Greving*, in den ouderdom van veertig jaren, vier maanden, en tien dagen, aan de gevolgen eener zinking achtige zenuwkoorts.

Alle die haar braaf karacter gekend hebben, zullen beseffen wat ik zoo wel als ook mijne familie door haren dood verliezen.

W. VAN HOESEN.

BATAVIA, *den* 4 *Juli* 1820.

*** HEDEN overleed aan eene langdurige ziekte vrouwe *Bertha Johanna van Starckenborgh Jutting*, geboren *Wieling*, in den ouderdom van 38 jaaren.

RIJSWIJK, 4 *Juli* 1820.

*** HEDEN verloste voorspoedig van eene dochter, de huisvrouw van

W. A. KEUCHENIUS.

BATAVIA, *den* 30 *Juni* 1820.

Advertentie.

VERMITS de te Djocjocarta gewoond hebbende Chinees *Kok-Tien*, zich zints eenen geruimen tijd van deze residentie verwijderd en zijne wooning verlaten heeft, zonder dat van hem de minste narigt kan worden ingewonnen, niettegenstaande alle bereids aangewende pogingen om zijne verblijfplaats optesporen, zoo wordt bij deze denzelven door deze gebruikelijke weg ten alle overvloede bekend gemaakt, indien hij zich hier of elders uithoofde van schuld verborgen hield, dat wanneer hij niet, binnen de tijd van vier weken gerekend van de plaatsing dezes, zich ter voornoemde residentie-kantoor vervoegd, alle zijne goederen ten voordeele van zijne crediteuren verkocht zullen worden; wordende bij deze verzocht, een ieder, welke eenige pretentien op voornoemden Chinees mogte hebben, hiervan de noodige bewijzen in te dienen, voor de expiratie der hiervoren bepaalde tijd en tevens verzocht dat de zulke; welke aan hem *Kok-Tien* verschuldigd zijn, daarvan alsdan melding maken.

De resident van Djocjocarta.
Bij absentie van denzelven.
De assistent-resident.
R. C. N. D'ABO.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen, de te Sourabaija overledene weduwe *Pinto*, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen binnen den tijd van een maand, gerekend van primo tot ultimo Juli aanstaande ten kantore van den procureur *H. Keijns*, ook worden degenen, voor wien de overledene zich als borg mogt hebben geinterponeerd, verzocht, hiervan kennis te geven.

De geinstitueerd executeur.
H. KEIJNS.

SOURABAIJA, 17 *Juni* 1820.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den heer *L. Smulders*, worden verzocht, daarvan opgave en betaling te doen aan den ondergeteekende mede executeur, vóór ultimo Juli eerstkomende, wordende tevens degenen, voor wien de overledene zich als borg mogt hebben geinterponeerd, verzocht, zich van andere borgen te voorzien.

C. HEIJER.

BATAVIA, *den* 22 *Juni* 1820.

Advertentie.

ALLE degenen die iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den heer *J. A. Dät*, gelieven zich deswegens voor ultimo Juli aanstaande, te addresseeren bij de ondergeteekenden, ook worden diegenen, voor wien de overledene zich als borg mogte gesteld hebben, verzocht zich dadelijk van andere borgen te willen voorzien.

J. C. KLOEG.
F. RIJNHARDT.
D. H. STEPHAN.

BATAVIA, *den* 29 *Juni* 1820.

Advertentie.

DIE iets te vorderen hebben van, dan wel verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den op den 18 dezer te Soebang, in de residentie Krawang, overledene heer *Robert Fricket*, gelieve daarvan aangave of betaling te doen binnen zes weken na de plaatsing dezer, aan de door den ondergeteekende benoemde agenten *J. W.* [illegible]

Wanaijasa, den 24 *Juni* 1820.

De Resident,
H. A. VAN DEN BROECK.

Advertentie.

ALLE de geene, die iets verschuldigd zijn, ofte te vorderen hebben aan den te Sumanap abintesto overledenen Arabier *Sech Oemar bin Achmar*, gelieve daarvan betaling of opgave te doen aan de door den ondergeteekenden benoemde agenten in gemelden boedel, de heeren *W. Abels*, en *F. C. Reep*, te Sumanap, uiterlijk binnen zes weeken na de plaatzing dezer.

De resident van Madura en Sumanap.
ROESLER.

Advertentie.

ALLE de genen, die iets verschuldigd zijn, ofte te vorderen hebben aan den te Sumanap abintestato overledenen Palembanger *Amsa*, gelieven daarvan betaling of opgave te doen aan de door den onderg teekenden benoemde agenten in gemelden boedel, de heeren *W. Abels*, en *F. C. Reep*, te Sumanap, uiterlijk binnen zes weeken na de plaatzing dezer.

De resident van Madura en Sumanap.
ROESLER.

Advertentie.

ALLE degene die iets te pretendeeren hebben van, of schuldig zijn aan den boedel van wijlen den 1sten luit. plaats-majoor *Fritz*, gelieve opgaave te doen aan den ondergeteekenden, tot en met ultimo Juli 1820.

De kommissarissen.
SCHURING, *kapitein.*
OBENHEIMER, *kapt. plaats majoor.*

Advertentie.

DE ondergeteekende, hare gegevene volmagt aan den heer *Pieter Veltbrugge* ingetrokken hebbende, verzoekt een iegelijk, die nog met den boedel van wijlen haren man *E. Heckers* te likwideren heeft, zich ten dien einde aan haar zelve te addresseeren.

Weduwe HECKERS.

BATAVIA, *den* 28 *Juni* 1820.

Advertentie.

J. F. FISSCHER, jz: heeft tot zijne gemagtigden aangesteld, de heeren gebroeders *Beiinan*, te Batavia.

Advertentie.

DE ondergeteekenden hebben de eer het publiek te berigten, dat zij hunne commercieele belangen hebben vereenigd, sedert den 15 dezer, onder de firma *van Putten & Co.*, en recommanderen zich tot het doen van kommissien, zoo tot den ontvangst als in- en verkoop van goederen.

C. HEIJER.
W. L. VAN PUTTEN.

BATAVIA, 20 *Juni* 1820.

Vendu Advertissementen.

Door Vendumeesters zullen de volgende Vendutien worden gehouden, als:

Op Maandag den 10*den Julij.*

VOOR het negotie-huis van de heer *J. Kummerle*, staande in de Lepelstraat, van wagens, paarden, eenige huismeubelen, goud en zilver werken, etc. etc.

Op Dingsdag den 11*den Julij.*

VOOR het negotie-huis van de heeren *Deans, Scott & Co.*, staande aan de oostzijde van de Groote-rivier, van rottings, kurken, bloempotten en vaasen in albast, snuifdoosjes, goud en zilver waren, porceleinen, jagtgeweeren en pistolen, schrijfbehoeftens in zoorten, hodsons bier in vaten, rode wijn dito, siegaaren, zeilgaren, een bendij, een schaal en gewigten, paarden, etc. etc.

Op Woensdag den 12*den Julij.*

VOOR het sterfhuis van wijlen de heer *J. A. Dat*, staande op Campong Bandang buiten de Rotterdammer-poort, van fraaije wagens, tuigen, huismeubelen, linne goed, en zilver werken, etc. etc.

En precies om 11 uren, de navolgende slaven, als:

Januarij, van Boegies, staljonge.
Slamat, van dito dito.
Maart, van Mandhaar, koetzier.
Leandree, van Boegies, tuinjonge.
Rosetta, van Mandhaar, kokkin.

Voorts nog eenige zeer goede slaven waaronder koetzier, huisjonge, dispensmeid en huismeid.

Op Donderdag den 13*den Julij.*

VOOR het negotie-huis van de heer *J. van Reenen & Co.*, van fijne chitsen, rode docken, eenige Engelsche horologien, Fransche deur floten, Tenerif wijn, thee souchon, cadrille doos, vallisc a coulisse, flenar kokers en patent olij, en veertig halve kisten genever; alsmede voor rekening des boedels van wijlen den heer *W. van der Linden*, van zilver en plee werken, boeken, volgens catalogus. Voorts noch eenige goud en zilver buikbanden en plaaten, juweelen, ringen, hair pennen, etc. etc.

En precies om 11 uren,

De navolgende vastigheden als: voor rekening des boedels van wijlen den heer *W. van der Linden.*

Ten eersten. Zeeker erf, bebouwd met een groote steene woonhuis, combuis, dispens, en slave vertrekken, staande en gelegen buiten dese stads Niewpoort, aan de westzijde van de Molenvlietsendijk, of in het westerveld het 4 deel van het blok M sub no. 266. A.

Ten tweeden. Zeker erf, bebouwd met een steene huisje, twee kamers, wagenhuis en paarde stall, staande en geleegen omtrend een quart uurgaans zuidw. buiten dese stad, bewesten de Molenvlietsendijk, in het westerveld, het 4 deel van het blok M, sub no. 263, waarvan de belendingen ten vendu-kantoor te zien zijn.

Conditien.

1. De betaling zal moeten geschieden op de gewoone termijn, namelijk, precies binnen drie maanden gereekend van den koopdag.

2. Een beleening zal kunnen worden verkreegen bij de Diakonij der hervormde gemeente, voor een derde van den koopschat, onder verband der erven en raadschul kennis, met voldoende borgen.

3. Het huis en de stalling zal niet voor den 1sten Augustus aanstaande kunnen worden aangevaard, en de huishuur tot dien dag ten voordeele van den boedel zijn.

Voorts voor afbraak, het in de courante geannonceerd huis en erven van wijlen den heer *D. van Son*, staande op Molenvliet, waarvan de belending ten Vendukantoor te zien zijn.

Op Vrijdag den 14den Julij.

VOOR het huis van den Chinees *Oeij Siacko*, staande op Toko-tiega, van thee, zeijde, kandij zuiker, etc. etc.

En precies om 11 ure, de goude ring, gezet met een extra groote presieuse steen, in de courant van den 1, den 8 en van heden geannonceerd.

Advertentie.

Op Maandag den 17 Julij 1820.

BIJ den luit. collonel *Dikstaal*, op Weltevreden, van rituigen, paarden, huismeubelen, als ale lampen, cristal en glas werken, een extra goede forte-piano, groot zes octaven met vier pedalen, het welk alles daags te vooren zal te bezien zijn.

Advertentie.

Op Donderdag den 20 Juli 1820.

Zal bij vendutie worden verkogt.

De navolgende vastigheid. Voor rekening des boed ls van wijlen de heer *O. G. van der Ke[illegible]*

Zeekere erven thans te zaamen getrokken en tot een gemaakt bebouwd met eene steene huis, combuis, dispens, slave vertrekken, paarde stal en wagens huis staande en geleegen binnen deze stad aan de oostzijd van de Groote-rivier in het blok K. sub No. 29, 30, 31 en 68.

Waar van de belending ten Vendu-kantoor te zien zijn.

Te koop.

HET huis en erve op Kramat, toebehoorende aan den heer *Colville.*

BATAVIA, 25 *Juli* 1820.

Advertentie.

DE ondergeteekende presenteerd uit de hand te koop een extra welgeleegen tuin, met huis en bijgebouwen, waarbij een zeer goed pakhuis, wagenhuis voor drie à vier wagens, en stalling voor 18 paarden, geleegen op de groote weg van Bodjong, voorheen behoort hebbende wijlen den heer *Hartielief.*

Samarang, den 30 Juni 1820.

J. BEUDEKER.

Te koop.

Te Samarang.

HET buiten verblijf *Veel-Genoegen*, gelegen even ten oosten buiten de stad, te bevragen bij den eigenaar en bewoonder.

H. C. CORNELIUS.

Uit de hand te koop.

HET land *Zwanezang* en *Kampong Doe ie.*

H. L. SENN VAN BAZEL.

Te koop.

OP VOORDELIGE CONDITIEN.

HET HUIS op het Konings-plein, uitkomende aan de weg van Tana-abang, thans bewoond door doctor *Dennison*; te bevragen bij *G. C. van Rijck*, in de Nieuw-poort-straat.

BATAVIA, 15 *Juni* 1820.

TUSSCHEN den 10 en 15 Juli, zal publiek voor afbraak verkocht worden, het huis en erf op Molenvliet, van wijlen den heer *D. van Son.*

Te huur.

EEN huis bij de passer Tana-abang.

Te koop.

EEN tuin gelegen op Noordwijk, voorzien van een ruim huis en bovenhuis, slaven vertrekken, stalling, koetshuis, alles nieuw gebouwd van steen, op zeer aannemelijke voorwaarden; als mede een huis in de buiten Nieuwpoortstraat, thans gebruikt voor een negotie-huis door den heer *Barbier*; en een stuk grond op het Koningsplein n°. 13, onder voorwaarde als [illegible] van *Groenewald & Meijer.*

J. B. MEIJER.

BATAVIA, den 27 *Juni* 1820.

Te huur.

HET land BABAKAN, met de daarop gevestigde twee zuiker-molens, en de daartoe behoorende gebouwen en inventaris, benevens het gebruik van de hout-bosschen, gelegen op de landen *Tjielidoek*, *Pondok-se oet*, en *Tagal Rottan*, ter verkrijging der benoodigde brandstoffen voor gemelde zuiker-molens.

2. Het land TJIKOKOL; met de daarop gevestigde twee zuiker-molens, met dies gebouwen en inventaris, alsmede het gebruik van de hout-bosschen op de landen *Tjieliedoek*, *ens.* ten einde voorschreven.

3. Het land PANOENGANGAN, voor zo verre de gronden betreft tot de daarop getablisseerde twee zuikermolens benoodigd, benevens dies gebouwen en inventaris, met het gebruik der houtbosschen, gesitueerd op de landen *Tjieliedoek*, *ens.* in voege voormeld.

De aanplantingen van zuiker-riet op het tweede en derde perceel voor het malen van 1821 geeffectueerd, kunnen door den huurder op zeer voordelige voorwaarden met primo Februari 1821 overgenomen worden.

De conditien van verhuur zo te zamen als perceels-gewijze en van de overnaam der aanplantingen leggen ter visie ten kantore van den notaris *K. Heijnis*

For Rent.

1. THE Estate BABAKAN, with the Two Sugar Mills thereon established, the buildings and inventory, with the use of the forests on the Estates *Tjieliedoek*, *Pondok-seroet*, and *Tagal Rottang*, for the purpose of procuring fuel for the mentioned mills.

2. The Estate TJIEKOKOL, with Two Sugar Mills, &c. &c. as well as the use of the aforesaid forests for the same purpose.

3. The Estate PANOENGANGAN, in so far only as belongs to the in the rent to be concluded and thereon situated two Sugar Mills, &c. &c. and the use also of the already mentioned forests, to procure the necessary fuel for them.

On the Estates *Tjiekokol* and *Panoengangan*, the canes for boiling sugar in 1821, has been already planted, and may be taken over according to custom on reasonable terms.

For further particulars of the terms of renting the above Estates together or in separate lots, and of the valuation of the canes already planted, apply at the office of the Notary Public *K. Heynis.*

Advertentie.

TER lands drukkerij, zijn te bekomen Nederlandsche Staats-Almanakken voor 1819, tegen *f* 7 het exemplaar.

Te koop.

By TRENTOWSKY, in de binnen NIEUW-POORT-STRAAT,

PAS AANGEBRAGT VAN DE KAAP.

- Gedroogde Peeren, Abricosen, Persiken en Amandelen.
- Rosijnen; voorts
- Eerste kwaliteit Madera, in flesch.
- Champagne, Bourgogner, Rijnsche, en roode Wijnen.
- Zwitsersche Kazen.
- Hang-spiegels.
- Toilet-spiegels.
- Glaze-kroonen.

En diverse andere artikelen.

Advertentie.

BIJ *Boschgek* op Molenvliet, is in commissie te bekomen, hocca tabak, decca en patna zeep, Bengaalsche chitsen, etc.

Advertentie.

IN het negotie-huis van de heeren *van Rijck*, *Prediger & Co.*, zijn ter verkoop Levantsche opium, meel, zoomede cajuits en ordinair scheeps-brood; versch aangebragt per de Amerikaansche brik BRAZILIAN, kapitein *Deale*, van Baltimore.

BATAVIA, 26 *Juni* 1820.

Advertisement.

FOR sale at Messrs. *van Rijck*, *Prediger & Co.'s*, Turky Opium; Flour; Pilot and Navy Bread and Crackers; just landing from the American Brig BRAZILIAN, Capt. *James Deale*, from Baltimore.

BATAVIA, 26*th June* 1820.

Advertentie.

IN het magazijn van de heeren *van Rijck Prediger & Co.*, naast hun negotie-huis in de binnen Nieuwpoortstraat, zijn te bekomen:

Almanakken voor liefde en vaderland 1820	
geel op snee	*f* 3
dito dito goud	4
dito dito als zatijn	5
Groepen Holl. costumes land	2
dito dito Stad.	2
dito dito groote Beurs	2
Nieuwste modellen	1
dito dito in kooker	2
dito dito met almanak	2½
dito borduur patronen 3 stuks	1

BATAVIA, 29 *Juni* 1820.

Te koop.

JONGST aangebragte boter, tegens kontante betaling bij *Groenewald* en *Meijer*.

For Sale,

At Mr. Robert Thornton's,

GREAT MALACCA-STREET,

JUST ARRIVED BY THE BRIG *SEILEREN*,

PALE ALE,

IN BOTTLES;

Also,

A GREAT VARIETY OF EUROPE GOODS.

Advertentie.

TUSSCHEN den 10 en 15 Julij zal bij vendutie worden verkogt, een Goude ring, bezet met een extra grote precieusa steen dezelve is te zien op het vendukantoor bij den kassier *J. Bik.*

Advertentie.

BIJ de heeren *Deans, Scott & Co.*, zijn onlangs met het schip JANE, van Londen, aangebragt de volgende goederen, alle van de beste kwaliteiten, koper in bladeren, kopere spijkers, plat lood, groene en witte verwe, Zweedsch ijzer, nagel ijzer, zadels voor heeren en dames, zweepen, staalwaren, kabinet-dito, katoene goederen en chitzen, fijne neteldoek, dames-robes, zakdoeken, gemaakte manskleederen, shawls etc. etc.

BATAVIA, *den 22 Junij 1820.*

Advertentie.

TEN huize van den heer *J. Bockemöhl*, in de buiten Nieuwpoortstraat, is te bekomen een partij manufacturen, als: flanel, kasemier, merinos, netel- en kamerdoek, gemaakte kasemier pantalons, mans- en kinderkousen, zakdoeken, handschoenen, etc., beste medoc wijn in kisten, bier en ingelegde tafelzuren; aangebragt met het schip JOHANNA, kapitein *C. J. Jouker.*

Advertentie.

IN het negotie-huis van de heeren *van Rijck, Prediger & Co.*, is te bekomen Nederlandsch bier, alsmede eenige kisten keurige roode wijn, versch aangebragt per de schepen WILHELMINA, kapt. *J. Palm*, en de MARIJ, kapt. *W. Alexander*, beide van Rotterdam.

BATAVIA, *den 29sten Junij 1820.*

Advertentie.

BIJ de heeren *Deans, Scott & Co.*, is pas aangekomen, oude en zuivere MADERA WIJN, tegen vijftien spaansche matten ieder dozijn.

BATAVIA, *den 27 Junij 1820.*

BY the Ship NAUTILUS, Captain *C. Pearson*, from New-York, the following provisions for sale by *A. L. Forestier & Co.*, viz:

500 barrels superfine American Flour.
50 ditto mess and prime Pork.
110 ditto ditto ditto Beef.
80 half ditto ditto ditto, for family use.

The above is all of the very best, and is particularly recommended.

No. 9, Great-river-street.

Advertentie.

BIJ de gebroeders *Beijnon*, zijn in kommissie te bekomen Fransche kamerdoeken ect. gaze tule, toilet scheer kistjes, dames naal doosjes, differente soorten van naaigaaren en veter banden, katoene kousen, ledere koffers met koperbeslag, een armoire en een secretaire, viooleu, een verlakte tabaks doos, met speeldwerk en europesche paarden tuigen, verders best amerikaansch meel, roden wijn, jenever, figaren, chineesche confituren enz.

Uit de hand te koop.

EEN zeer mooije handchais, met pleet beslag; adres ter 's lands drukkerij.

Te koop.

EEN nieuwe bendij, met paard en tuig, adres bij *Paijan.*

Uit de hand te koop.

EENE familie van vijf koppen, als:

Een jonge gend. *Bappa*, een goede huis- en staljonge, met zijn wijf.
,, meid gend. *Meme*, een goede huismeid en dispensier, met haar 3 kinderen.
,, ,, gend. *Boesoek*, fijne naaister, strijkster en goede huismeid.
,, jonge gend. *Asor*, komplecte huis en lijfjonge.
,, ,, gend. *Scipio*, dito dito.

Addres bij den ondergeteekende.

H. SPECHT.

Vracht en Passage,

NAAR ISLE DE FRANCE EN KAAP DE GOEDE HOOP, met het Engelsche schip LADIJ SOPHIA, kapt. *Robert Granger*, hetwelk ten uiterste op den 15 Augustus aanstaande van Sourabaija zal kunnen vertrekken; men adresseere zich ten kantore van de heeren *Poulter & Grieve.*

SOURABAIJA, 19 *Junij* 1820.

Freight and Passage,

FOR THE MAURITIUS AND CAPE OF GOOD HOPE, on the ship LADY SOPHIA, Capt. *Robert Granger*, warranted to sail direct from this Port on or before the 15th August,—applications received by Messrs. *Poulter & Grieve.*

SOURABAYA, 19*th June* 1820.

Advertentie.

DE procureur *S. H. van Sprenger*, informeert het publiek, dat hij zijn kantoor heeft in de Koestraat, schuins over het huis van wijlen den heer *Smulders.*

BATAVIA, *den 29 Junij 1820.*

HONDERD *Spaansche Matten belooning*, voor de aangever van een ten huize van den heere *Paijan*, gestolen lessenaar met geld, adres bij:

A. E. SOESMAN & Co.

OP de vendutie van den 6den Julij 1820, is uit de zak van een der executeuren in den boedel van wijlen den heer *J. Velthuijsen*, gestolen, een goud horologie, met een goude ketting en twee goude sleuteltjes, waarvan een defect is; die hetzelve aangeeft zal eene vereering hebben van een honderd spaansche matten.

BATAVIA, *dato voorsz.*

B. VAN TIENEN.

Advertentie.

DE ondergeteekende het logement te Buitenzorg aanvaard hebbende, vleit zich uit hoofde der door hem gedane verbeteringen in de inrigting van hetzelve; thans de reizigers naar genoegen te kunnen bedienen. Rijtuigen en rijpaarden zijn bij hem ten allen tijde te bekomen, om de schoone ommestreken van Buitenzorg te bezigtigen. Hij beveelt zich in de gunst van het publiek, onder toezegging eener prompte en civiele bediening.

GERARD COBBEN.

BUITENZORG, *den 21 Junij 1820.*

Advertisement.

THE undersigned has the honor to acquaint the public, that the HOTEL at Buitenzorg is now again opened, and has of late undergone many improvements for the better reception of Travellers. They can be accommodated at present with every convenience necessary on moderate terms. Horses and Carriages are to be had at all times of the day for viewing the beauty of the country.

BUITENZORG, 21 *June* 1820.

GERARD COBBEN.

Advertentie.

DE weduwe *Winkelaar* en *Frans Wasch*, hebben de eer het publiek bij deze kennis te geven, dat door hun van heden af het locaal bij Weltevreden, bevorens bewoond door den heer *L. Maas*, is aanvaard, met voornemen om logement te houden en maaltijden te geven, op den voet waar toe dit zoo allesints gezond verblijf is geschikt.

Zij liefden hopen door een goede tafel en prompte bediening, de goedkeuring van hunne begunstigers te mogen verdienen, terwijl het verhuuren van wagens en paarden bij deze stand verbonden, niets anders dan gemak kan veroorzaken, en waar omtrent ook de beste voorzorgen tot eene volledige voldoening zullen worden in acht genomen.

Een vast reglement in het logement daargesteld, is waarborg tegens alle ongeneugtens en kan zich een ijder naar hetzelve gedragende overtuigd zijn van de meeste ijver en welwillenheid van de ondernemers.

JAVASCHE

Zee-assurantie Societeit.

ALGEMEENE VERGADERING van actie houders, en *verkiezing van directeuren*, op Woensdag den 12den Julij 1820, des voormiddags ten 10 ure, in het lokaal op de Beurs.

Namens de directie der Javasche Zee-Assurantie Societeit voornoemd.

H. BLOM, *Secretaris.*

ALGEMEENE VERGADERING in de *Societeit de Harmonie*, te Rijswijk, op Maandag den 10 Julij 1820, 's avonds te 17 ure. SAMPSON, *Sec.*

Post-kantoor te Batavia.

Wordt ter kennisse van het publiek gebragt, dat aan het Postkantoor te Batavia berustende zijn de ondervolgende brieven, welke uit hoofde van onbekendheid der adressen niet bezorgd zijn; wordende alle de daarbij belanghebbenden, derzelve gemagtigden of executeuren uitgenoodigd, gemelde brieven aan het Postkantoor voornoemd, tegen betaling van het bepaalde port te komen afhalen.

AAN	VAN
Arnot, D. G. Esq.	Europa.
Adams, Louis.	,,
Arens, Christ. chir.-maj.	,,
Abera, Mr. A.	Bengalen.
Anemaet, D. kadet.	Europa.
Idem.	,,
Aggesen, S. kapit.	,,
Aldar, J. van	Samarang.
Arnoldt, W.	Europa.
Andree, K.	Mintok.
Alefs, F.	,,
Atkinson, T. J.	Calcutta.
Idem.	Europa.
Allijn, kapt. F.	,,
Alphen, D. F. van	,,
Assen, W. A. van	,,
Idem.	,,
Arends, C.	,,
Armstrong, . . .	,,
Bos, J. H. en J. G. Kollen	Europa.
Berrij, Esq.	,,
Bouvas, . . .	,,
Brugemeijer, J. H.	,,
Bodt, J. J.	,,
Brouwer, P. C.	Sourabaija.
Botteler, Jan kapt.	Samarang.
Bruin, J. G. de, Chirurg.	Europa.
Brongers, J. A.	,,
Bras, A. chir.-majoor.	,,
Brouwer, P. J. kapt.	,,
Bergers, J.	Samarang.
Boudrie, J. J.	Tagal.
Bruno, J.	,,
Becking, J. H.	,,
Brugghen, W. van der luit.	,,
Boutmij, luit.	Samarang.
Brakel, M. J.	Europa.
Buchanan, N.	,,
Bakker, C.	,,
Buijs, J.	,,
Bagger, J. B.	,,
Babels, F. A. J.	,,
Bates, kapt. Caleb.	,,

Basten, J. G. D.	„
Bulsing, D. J.	„
Bellapasqua, N. J.	„
Beest, W. G. F. van	„
Bovall, R.	Bengalen.
Brantwijk, G. N. van	Europa.
Baart, H. luit.	„
Bel, J. trompetter.	„
Baijlas, C. M.	„
Colman, John.	Europa.
Cole, John kapt.	„
Clou, Pouel du	„
Carels, A.	„
Crip, luit.	„
Clignett, J. P. A.	„
Clignett, G. W.	„
Carreij, A. C.	Sourabaija.
Chierrij, . . .	Europa.
Caspelheer, P. H.	„
Dankeren, R. van	Europa.
Daniels, J.	Cheribon.
Denekamp, J.	Europa.
Disandt, D. A.	„
Diemar, B. H. G. B. van	„
Douwes, S.	„
Dubois, luit.	„
Dirksen, luit.	Samarang.
Dam, C. J. van luit.	Europa.
Dacre, G. H.	Bengalen.
Dirks, F. flankeur.	Europa.
Dokkum, M. J. van	„
Deguerot, . . .	„
Engelhardt, J.	Maccasser.
End, S. van der	Europa.
Edema, J.	Sourabaija.
Engelbregt, G. A.	Ceijlon.
Eliot, kapt.	Europa.
Edulja, B.	Bengalen.
Fisscher, E. T.	Banda.
Franche, G. de	Bengalen.
Febre, J. C. la	Europa.
Feilke, J. F. doctor.	„
Frens, G. de kapt.	„
Favies, A.	Samarang.
Frieseman, S. A.	Europa.
Funcke, J. F. W.	„
Friessart, C.	„
Fudre, S.	„
Fokke, Esq., F. A.	„
Fombrink, A.	„
Golberg, jr.	Samarang.
Gertson, Esq. J. F.	Sourabaija.
Gunst, W. J. luit.	Europa.
Gerrij, J. kapt.	„
Goldentops, luit.	Amboina.
Gratian, J. M.	Europa.
Graij, Mr. S.	„
Godzen, M.	
Galwaij, Esq., H.	Bengalen.
Goudhoorn, B.	Europa.
Hoeven, G. ter	Europa.
Horst, H. luit.	„
Heer, J. G.	„
Heinis, S.	„
Homrigh, J. W.	„
Heijmans, flankeur.	„
Hekkema, R.	„
Hees, J. van	„
Hesselmeijer, J. H. stuurm.	„
Hendriks, luit.	„
Hoolscher, luit.	„
Jong, W. P. de kapt.	Colombo.
Jong, wed. J. de	Europa.
Jongkind,	„
Johnson, Mr. W. J.	Bengalen.
Jongheim, A.	Europa.
Jonker, J. N.	„
Jong, G. de	„
Kadgiehn, G. S.	Europa.
Keith, Mr. W. M.	„
Knogh, erfg. v. wijl. E. B.	„
Koster, J.	„
Kruseman, C. luit.-koll.	„
Kloet, V. van der	„
Kaps, kapt. van	„
Kloet, N. H. van der	„
Kim, Mr. D. J.	„
Kievals, C. C.	„
Lump, J. M.	Europa.
Linteld, F.	„
Loeko, vrouw	Rembang.
Legal, C.	Europa.
Lange, H.	„
Lange, kapt. G. de	„
Leonhard, N. F.	„
Lagane, T. R.	Mauritius.
Langerhans, J. R.	Europa.
Lilienstern, J. C. R. von	„
Loonis, Mr. J.	„
Leslie, Esq., W.	„
Lidt, de Jeude J. H. V.	„
Luijlenand, D.	„
Lange, J. H.	Samarang.
Loth, J. D. A.	Europa.
Lund, N. P.	„
Leuwe, J. F. doctor	„
Mickenhagen, A.	Europa.
Moser, J.	„
Marolles, G. A. de	Europa.
Macdongall, kapt.	Bengalen.
Moorthamer, J. B.	Europa.
Muller, P.	„
Muller, J. P.	Passarouang.

Meijer, T.	Europa.
Nagel, F. W.	Samarang.
Nahmpl,	Europa.
Nietzel, J.	„
Niekklas, schipper	Samarang.
Nicolle, P.	Europa.
Nool, Mr. E.	„
Oorthuijs, P. J.	Europa.
Odink, J. F.	„
Oever, P. van den	„
Opdorp, J. H. van	„
Oudestein, matroos	„
Obdam, C. C.	Bengalen.
Pop, H.	Europa.
Peijsel, K. W. luit.	„
Piepers, M. advocaat	„
Pieters, B.	Benkoelen.
Poorters, J. J.	Europa.
Pool, G. A.	Sourabaija.
Pool, J. M.	„
Princen, F.	Samarang.
Ponzij, S.	Sourabaija.
Pool, A. E.	Bengalen.
Putte, J. A. van der	Europa.
Pitoie, E.	„
Parc, P. du	„
Palites, kapt.	„
Pantom, J.	„
Perraut,	„
Parris,	„
Raubenheimer, J. H. G.	Europa.
Roelofs, H.	„
Reijsendaal, F.	„
Rock, A. G. ade	„
Rijk, G. P.	„
Rijk, J.	„
Rhoda, juffr.	Samarang.
Ross, J. C.	Poelo pinang.
Roerbeck, W.	Grissee.
Remmers, E.	Europa.
Roelofs, J. B.	„
Riremase, fuselier	„
Ras, F.	„
Raine, T.	„
Riet, J. van der	Kaap de Goede Hoop.
Rembaldo, J.	Europa.
Sande, F. W. C. V. de	Europa.
Stoffels, K.	„
Sluijtman, N. W.	„
Stijrum, A. J. van	„
Schaub, J.	„
Struuck, P. J.	„
Sawallatta, A.	Sourabaija.
Soolingen, Casp. van	Europa.
Sigium, E.	Ternate.
Saluman, C.	Bengalen.
Saluman,	Samarang.
Slooter, J.	Europa.
Steenveld, mev.	„
Scheffer, A.	„
Surendonk, H.	„
Sem, A. F.	„
Sousin, C. de	„
Sper, F.	„
Smart, B.	„
Spangenberg, J. P. B.	„
Schoonjans, J.	„
Stasfald, . . .	„
Smit, A. M.	„
Santen, B. van	„
Schmidt, A.	„
Sitmetz, C.	„
Tieman, W. luit.	Europa.
Taijlor, D. N.	„
Tonningen, . . .	„
Trowt, . . .	„
Troulja, D. A. luit.	„
Thierrij, luit.	Samarang.
Tredoux, L. C. luit.	Europa.
Vos, mev. de wed.	Europa.
Veldhuize, H. W.	„
Visser, P. de	„
Ven, F. van der	„
Vorster, J.	„
Waltenaar, D.	Europa.
Willers, M. O.	„
Walter, J. F.	„
Woud, W.	Mauritius.
Webbers, J.	Kaap de Goede Hoop.
Williams, . . .	Europa.
Weintré, L.	Sourabaija.
Woodburrij, kapt.	Europa.
Westerhoff, W.	Grissee.
Wagenaar, P.	Europa.
Wakker, Medenbach,	„
Williams, J.	Samarang.
Wulff, Q.	Europa.
Well, F. V. der	„
Weisert, Ch.	„
Zeegers, W.	Europa.
Zacaras, Mr. A.	Bengalen.
Zieke, Jacob	Europa.
Zeeuw, J. B. de	„
Zeenhorts, Mr. D.	Bengalen.
Zoutman, J. A.	Europa.
Zoutman, K.	„

POST-KANTOOR BATAVIA, *den 28 Juni 1820.*
De Postmeester.
C. MUIJSKEN.

BATAVIA; gedrukt ter Lands Drukkerij.